

SV. FRANČIŠEK KSAVERSKI.

SVETI FRANČIŠEK KSAVERSKI

APOSTOL INDIJANCEV IN JAPONCEV

KRATEK ŽIVOTOPIS S PODOBAMI

SPISAL: DR. ANDREJ PAVLICA

IZDALA GORIŠKA MATIGA V VI. LETU. TISKALA
IN ZALOŽILA NARODNA TISKARNA V GORICI 1924.

~~48507~~

IMPRIMATUR.

*Kn.-nadškof. ordinariat v Gorici,
dne 1. junija 1924.*

✠ Frančišek Borgia
knezonadškof.

51952

Nihil obstat.

Dr. FRAN ŽIGON

cenzor.

4 (42)

12.11.30

1930012M

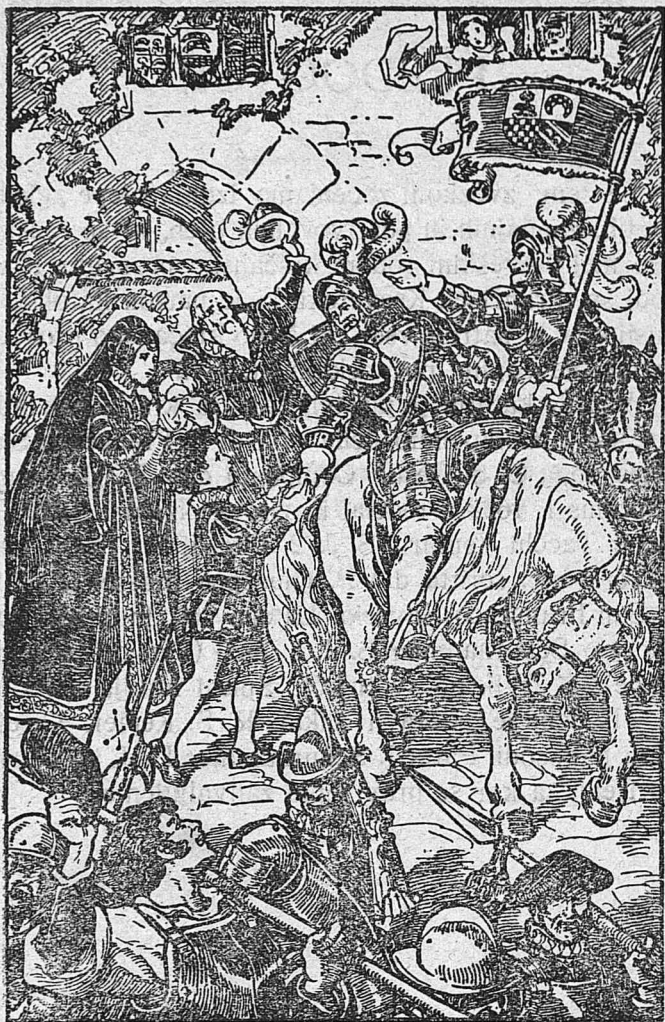
1386/30

PREDGOVOR

S tem zvezkom začenjamo izdajati lepe zglede svetih, značajnih in požrtvovalnih oseb, ki so razširjale mej človeškim rodom krščansko prosveto. Prvi bodi sv. Frančišek Ksaverski, ki je patron katoliških misijonov in patron vseh, ki širijo krščansko prosveto mej nevednimi poganskimi ljudstvi.

Viri, iz katerih je pisatelj zajel ta kratki životo-
pis, so: 1. Compendio della vita di S. Francesco Sa-
verio della C. di Gesu. Composto dal P. Girolamo
Sopranis l. 1622. Predelal in znova izdal l. 1922 P.
Peter Tacchi Venturi S. J. 2. Vita di S. Francesco
Saverio etc. scritta dal P. Giuseppe Massei l. 1851.
3. San Francesco Saverio. La sua vita in quadri per
Giorgio Schurhammer S. J. l. 1923 (Prevod iz nem-
ščine). 4. Življenje svetnikov. Spisal Matija Torkar.

Podobe je napravil slikar R. S. Kepler. Klišeje
nam je posodil Pater I. Schurhammer D. J. iz Bonna
ob Reni, za kar se prav toplo zahvaljujemo.

Njegovi bratje so mu prigovarjali, naj bi se vojaškemu
stanu posvetil....

1. — Mladost.

Nekoliko ur od mesta Pampelone v navarski deželi na Španskem stoji grad Ksaver (Javier).¹⁾ V tem gradu je l. 1506. dne 7. aprila zagledal luč sveta sv. Frančišek, ki se po tem gradu in po družini, ki je v njej živela, imenuje Ksaverski. Njegov oče je bil Ivan Jassu, mnogozaslužen državnik in eden prvih svetovalcev navarskega kralja Ivana III. Njegova mati Marija je bila dedična dveh imenitnih graščin Azpilcueta in Javier (Ksaver) in zadnja izmed potomcev plemenite družine ksaverske. Da bi se ime družine ksaverske ne izgubilo, so nekateri izmed njenih otrok prevzeli materino ime: Ksaverski. To ime je prevzel tudi sv. Frančišek, najmlajši mej njenimi otroci, ker je bil rojen v tem gradu. Bil je šele šest let star, ko so Španci zasedli navarsko kraljestvo. Tri leta potem mu je oče umrl.²⁾ Njegovi bratje so se posvetili vojaškemu stanu in so tudi Frančišku prigovarjali, naj bi se temu stanu posvetil.

Božja previdnost je Frančiška bogato obdarovala na duhu in na telesu. Bil je bistrega in previdnega uma, pogumnega in neustrašnega srca, blage volje, veselega, ljubeznivega in prijaznega obnašanja, ves vdan učenju, sovražnik nečednim dejanjem.

¹⁾ Javier, kar se izgovarja Havier. Mi smo po nemškem imenu Xaver sprejeli Ksaver.

²⁾ Dne 15. okt. 1515.

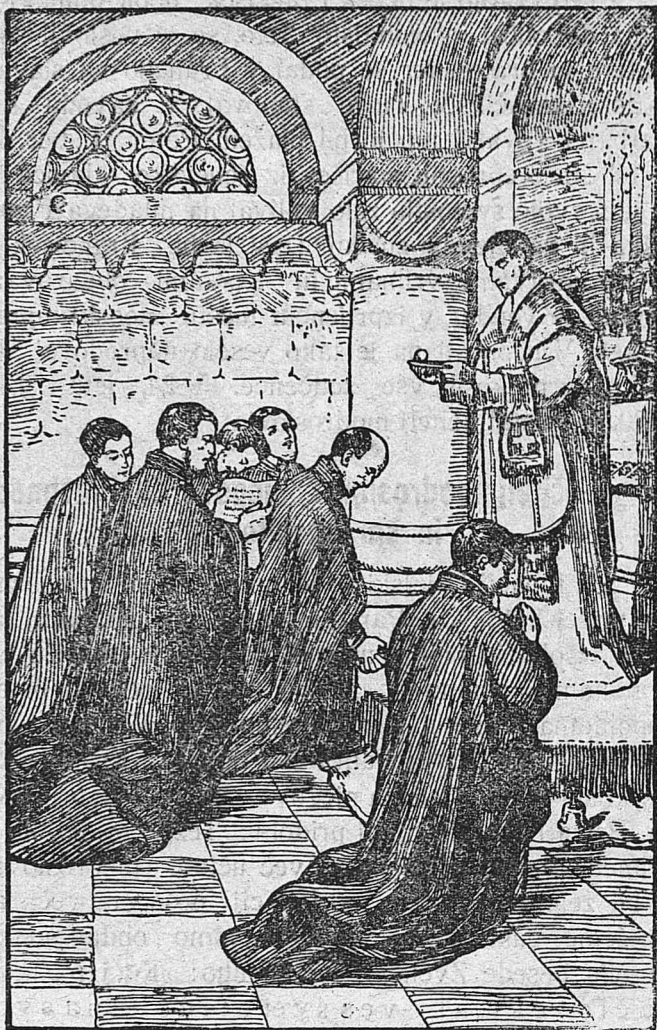

Sv. Ignacij Frančišku: Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?....

Prvo vzgojo je deček Frančišek dobil doma. Ko je pa dokončal osemnajsto leto, se je poslovil od matere in bratov ter se podal v Francijo na slavno pariško vseučilišče. Tu je stanoval v zavodu sv. Barbare. Tovariš mu je bil blaženi Peter Faber, ki je bil sin preprostih starišev iz ženevske okolice in ki je s svojo svetostjo zelo vplival na mladega Frančiška in na njegov značaj. Dasi je bil Frančišek z vsemi naravnimi vrlinami in lepotami obdarovan, ohranil je vendar v izprijenem mestu neoskrunjeno čistost. V učenosti pa je tako veselo napredoval, da je kmalu prekosil vse součence. V 24. letu t. j. l. 1530. je postal učitelj modroslovja.

2. — Učitelj modroslovja, njegova častihlepnost in spreobrnitev.

Sv. Ignacij Lojolski se je takrat že bil spreobrnil ter prišel l. 1529. v Pariz v zavod sv. Barbare, da bi se izšolal in postal mašnik. Ignacij je imel že takrat namen ustanoviti družbo učenih mož, ki bi se popolnoma posvetili zveličalnemu delu. V zavodu sv. Barbare najde Petra Fabra in Frančiška Ksaverskega, ki sta se mu zdela za njegove namene zelo pripravna. Petra Fabra je takoj pridobil. Težje pa je bilo s Frančiškom, ki je postal sloveč učitelj modroslovja in bil zelo častihlepen. Sv. Ignacij pošepeta večkrat mlademu, častilakomnemu a izvrstno obdarjenemu učitelju besede Zveličarjeve na uho: »Kaj poma-ga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?« (Mat. 16, 26.) Frančišek se dalj časa ne zmeni za te besede. Sv. Ignacij poskusi po drugem potu priti do njegovega srca. Začel je hvaliti njegovo učenost in učiteljevanje, skušal mu je pridobiti še več učencev in mu ponudil

Te obljube so glasno izgovarjali pri sv. obhajilu mej
sv. mašo....

celo podpore, ko ga je videl nekega dne v denarni zadregi. Sedaj spozna Frančišek, da dela to Ignacij iz višjih nagibov. Zato mu je vedno bolj naklonjen. Ko so nekateri mladi možje hoteli tudi v Parizu zatrestiti Lutrove krive nauke in je k njim krenil tudi Frančišek, je k njemu pristopil rešilni angel sv. Ignacij in ga pregovoril, naj se s temi krivoverci kratkomalo ne družijo.

Nekega dne najde sv. Ignacij mladega učitelja Frančiška nenavadno zamišljenega in resnobnega. Takoj mu ponovi Zveličarjeve besede: »Kaj poma-ga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?« To je pomagalo. Frančišek pade na kolena pred sv. Ignacija in reče: »Kaj hočeš, da naj storim? Tvoj sem ves, vodi me po svoji volji!« Sedaj ga sv. Ignacij podučijo, kako mora svojo glavno istrast — častilakomnost premagovati. Frančišek začne takoj drugačno življenje, skuša se o vsaki priliki poniževati in pokoriti. O šolskih počitnicah opravi po Ignacijevem navodilu duhovne vaje, pri katerih je bil tako goreč, da ni štiri dni okusil nobene jedi. Ves skesan in premenjen opravi veliko spoved in naredi trden sklep, da hoče vse svoje prihodnje življenje darovati v čast Bogu in v zveličanje duš.

3. — Obljube.

Frančišek Ksaverski se poprime sedaj po nasvetu svojega spovednika bogoslovskih nauk. Sv. Ignacij je bil pridobil mej tem za svoje namene še štiri druge tovariše: D. Lainez-a, Alfonza Salmerone-a, Nikolaja Bobadiglia in Simona Rodriguez-a, same imenitne osebnosti. Vsi ti so l. 1534. na praznik Vnebovzetja M. D. napravili v cerkvi Naše Go-

In se podajo bosi v najhujšem mrazu skozi nemške in
švicarske dežele v Benetke....

spe na Hribu mučenikov zunaj Pariza obljubo večnega devištva, obljubo uboštva, in obljubo, da hočejo iti v sv. deželo in nevernike spreobračati, ali pa, če se to ne bo moglo zgoditi, da se hočejo sv. Očetu v službo ponuditi, kamor jih bodo poslali. Te obljube so glasno izgovarjali pri sv. obehajilu mej sv. mašo, katero je daroval Peter Faber, ki je bil edini takrat že mašnik. S prihodnjim letom dokončajo še s tremi drugimi tovariši, kateri se jim mej tem pridružijo, bogoslovske nauke. Tako je vsa družba štela deset članov. Dan Vnebovzvetja M. D. smatrajo po pravici začetek častite Jezusove družbe in teh deset učenih mož, ki so se vsemu na svetu odpovedali, prve člane te družbe.

5. — **Romanje v Benetke, v Rim in v druga mesta.** **Nova maša sv. Frančiška.**

Sv. Ignacij se je moral iz raznih razlogov ločiti od Pariza in od svojih tovarišev. Dogovorili so se pa, da se snidejo v Benetkah, kjer jih hoče Ignacij počakati, da odrinejo skupaj v sveto deželo, kakor so obljubili. Dne 15. novembra l. 1536. zapustijo vsi Pariz in se podajo bosiv najhujšem mrazu skozi nemške in švicarske dežele v Benetke, kamor dospejo dne 8. januarja 1537. Frančišek je hotel med potjo svojo ničemurnost s tem strahovati, da se preveže okolu ledja in nog z vozlato vrvjo tako trdo, da ni mogel brez bolečin niti prestopati. Noge mu zateko in vrvi se v meso vderejo in z gnojem prevlečejo, da jih ni več videti. Bolečine postanejo tolike, da se omedlevši zgrudi. Sedaj ne more več prikrivati svojega zatajevanja. Zdravniki izjavijo, da se dajo motvozi le z nevarnostjo izrezati. V tej sili se tovariši zatečejo k Bogu

in ga vso noč goreče prosijo za Frančiškovo zdravje — in glej, motvozi odpadejo drugo jutrosami in rane se zacelijo. Vsi veselji in polni hvaležnosti Bogu nadaljujejo sedaj pot proti Benetkam. Nič jih ne more ustaviti, ne trda zima ne grde in grudaste poti. **Dospevši v Benetke** najdejo tam že sv. Ignacija. Da bi se nekoliko in primerno odpočili, razdeli se vsa družba v dve bolnici: v bolnico neozdravljivih bolezni in bolnico sv. Janeza in Pavla. Frančišek je prišel v bolnico neozdravljivih bolezni, kjer je opravljal noč in dan najnižje službe. Bolnike je tolažil z besedami: »Četudi so vaše bolezni neozdravljive, vaši pregreški na duši niso neozdravljivi in smete upati, da vam usmiljeni Bog odpusti največje hudobije, ako se resnično spreobrnete«. Tu se Frančišek privadi, da se mu ne gnusijo več najostudnejše gnojne rane.

Tako so delovali v Benetkah ti sveti možje dva meseca. Nato jih pošlje sv. Ignacij v Rim, kjer jih sv. Oče Pavel III. ljubeznivo sprejme in jim dovoli, da postanejo mašniki. Sv. Frančišek je bil posvečen v Benetkah, kamor so se bili vrnili, na dan sv. Janeza Krstnika l. 1537. Po 40 danksi pripravi v samoti daruje jeseni l. 1537. v Vičenci z veliko gorečnostjo in s solzami v očeh prvo sv. mašo.

Naj omenimo, da so sv. Frančišek, kakor tudi njegovi tovariši, iz Pariza v Benetke, iz Benetk v Rim in spet v Benetke, Vičenco itd. hodili vedno le peš in se preživljali z miloščino, ki so jo prosili od ljudi. Vsa ta romanja je porabljal sv. Frančišek za oznanjevanje verskih resnic, kjerkoli se mu je ponudila kaka priložnost.

Radi vojske mej Benečani in Turki se je morala pot v sveto deželo odložiti. Ta čas porabi Frančišek

za blagonosno apostolsko delovanje po raznih italijanskih mestih. Stanoval je povsod le po bolnicah, kjer je bolnikom stregel. Učil je otroke in odrastle tudi po ulicah in trgih ter klical vse ljudi k resni pokori in h krščanskemu življenju. Bil je v Bolonji, ko mu dojde glas, da ga sv. Ignacij kliče v Rim. Dospel v Rim oboli za mrzlico. Ko prestane bolezen, začne tudi tu z veliko gorečnostjo in vztrajnostjo pridigovati. Smrt, sodba in pekel so bili navadni predmeti njegovih govorov. Te grozovite resnice pa je tako živo in gniljivo razlagal, da se je ljudstvo v množicah zbiralo okrog njega in se spreobračalo k spokornemu življenju. Oznanjeval je ljudstvu dobrodelnost in sam pridno nabiral miloščino za siromake. Ti sveti možje so vsaki dan vzdrževali v Rimu s samo miloščino do tri tisoč siromakov. Še dandanes se vidijo sledovi njih delovanja, kajti rimsko ljudstvo se od tistih dob do današnjega dne odlikuje v krščanski dobrodelnosti.

6. — Frančišek izvoljen za apostola v Indijo.

Tisti čas je pobožni portugalski vladar Ivan III. iskal pripravnih mož, ki bi hoteli v Indiji oznanjevati sv. vero. Ko mu njegov poslanik v Rimu sporoči o blagonosnem delovanju sv. Ignacija in njegovih tovarišev, mu kralj brž pošlje povelje, naj si izprosi od sv. Očeta vsaj šest teh apostolskih mož za Indijo. Frančišek Ksaverski je imel mej tem zaporedoma prečudne sanje in prikazni. Večkrat se mu zdi v sanjah, da nosi velikega zamorca na ramah in se tako trudnega čuti, da jame na glas zdihovati. Včasih vidi neizmerno morje s strmim skalovjem, opustošene otoke, kopne krajine, obljudene z divjaki. Povsod trpi lakoto in žejo, vidi neizmerne dela

R. E. Thorne

Šel je k sv. Očetu Pavlu III. prosit sv. blagoslova.....
sili vidi bezmerno tobože s stvarni sklopyem
stosne oboke kopne krajine vstudené a divné
Foysoz vřtí lakoto in křtí vřtí křtí vřtí

pred seboj, vidi preganjanje in smrtne nevarnosti in kliče v sanjah glasno: »Le še, Gospod, le še!« Te besede je po noči večkrat slišal njegov tovariš Simon Rodriguez, kateremu je Frančišek v boleznih stregel tudi po noči. Pozneje, ko so se že bile vse te sanje uresničile, jih je Rodriguezu razložil tudi Frančišek.

Sv. Ignacij odgovori portugalskemu poslaniku, da mu ni mogoče dati sedaj, ko so v Evropi krivo-verske zmešnjave, več učencev za Indijo ko dva. Papež pritrди. Sv. Ignacij izvoli Simona Rodriguez-a in Nikolaja Bobadiglio, ki je pravkar imel sv. misijon v Napolju. Ko pride pa Bobadiglia v Rim, ga napade mrzlica, da mu ni bilo mogoče na pot v Indijo. Božja previdnost je bila namreč določila za Indijo nekoga drugega. Sv. Ignacij spozna v goreči molitvi, da je Frančišek Ksaverski izvoljeno orodje. Zato ga pokliče k sebi in mu reče: »Frančišek Ksaverski, jaz sem Bobadiglio izvolil za Indijo, a danes so izvolila nebesa tebe in to ti naznanjam v imenu Kristusovega namestnika.« Frančišek je s solznimi očmi sprejel to naznanilo, je obljubil, da se hoče nebeški volji vdati in z božjo pomočjo vse storiti, kar bo zveličanje Indijanov zahtevalo. Zaupno razodene sv. Ignaciju, da so sedaj vse njegove srčne želje, hrepeneče že zdavna v Indijo, izpolnjene in da upa ondi najti, kar bi se mu v sveti deželi ne bilo zgodilo, namreč srečno smrt za Kristusa. Sedaj da mu je tudi vse jasno, kar mu je Bog v sanjah in v prikaznih razodeval.

Odpotovati je inoral Frančišek s portugalskim poslanikom že drugi dan t. j. 16. marca 1540 v Lizbono. Imel je še toliko časa, da je šel k sv. Očetu Pavlu III. prosit sv. blago-

slova. Poslovivši se s solzami od sv. Ignacija in tovarišev je odšel s portugalskim poslanikom na konju iz večnega mesta najprej v Loreto, kjer je hotel vse svoje delo priporočiti prečisti Devici; od tod pa v Lizbono. Na tem dolgem potu je trikrat na čudežen način rešil tovariša iz smrtne nevarnosti in je ves čas prepuščal konja, ki ga je dobil od portugalskega poslanika, vsakemu na ponudbo, kdor je hotel jezdit, tudi postelj in spalnico je po krčmah prepuščal drugim in sam spal večjidel na golih tleh ali pa v kakem hlevu na slami. Na potu so šli tudi skiozi navarsko deželo in prav blizu Kisaverskega gradu, kjer so živeli sorodniki Frančiškovi. Portugalski poslanik ga je opomnil, ali bi ne kazalo kreniti proti gradu, da bi se tam mogel posloviti od svojih. Frančišek pa mi hotel, saj se je bil popolnoma odpovedal vsemu svetu. Poslaniku je odgovoril, da se bodo že videli v nebesih.

Učeni profesor na vseučilišču v Coimbri doktor Martin Azpilcueta se je celo na kralja obrnil, naj bi mu poslal Frančiška, ker je bil ž njim v prvem sorodstvu. Toda Frančišek je tudi to odklonil. Svetnik se je bil vsemu odpovedal in je hotel le za Kristusa delovati. V Lizbono so dospeli šele koncem junija. Tu najde Frančišek patra Simona Rodriguez v bolnici mrzličnega. Svetnik ga pristrčno objame in z objemom ozdravi.

7. — Odhod.

Ladjevje je šele prihodnjo spomlad odjadralo v Indijo. Frančišek je moral osem mesecev ostati v Lizboni. Brez dvojbe se je takrat in potem na dolgem potu po morju učil tudi indijanskim jezikom.

Ko se približa čas odhoda, dojde iz Rima po-

velje, naj Simon Rodriguez ostane na Portugalskem, le Frančišek naj se poda na pot. Portugalski kralj se je bil namreč nekoliko premislil. Videč blagonosno in uspešno delovanje sv. Frančiška in Rodrigueza v Lizboni, je kralj izrazil sv. Očetu željo, naj bi ostala oba v Lizboni, ker da sta tam potrebna. Sv. Ignacij pa je odločil Rodrigueza za Lizbono, Frančiška za Indijo. Pred odhodom poda kralj oveseljenemu Frančišku štiri pisma iz Rima. V prvih dveh pismih imenuje papež Frančiška apostolskega nuncija in mu daje popolno oblast oznanjati sv. vero po jutrovih deželah, v drugih dveh pismih pa ga priporoča vsem glavarjem, ki so imeli oblast na otokih in na kopni zemlji od nosa Dobrega upanja do reke Ganges v Indiji in posebno še etijskemu cesarju Davidu. S Frančiškom sta šla v Indijo tudi pater Pavel Camerino in bogoslovec Frančišek Mansiglia. Pater Simon Rodriguez jih je spremil do ladje. Frančišek Ksaverski de ob slovesu Rodriguezu: »Na tem svetu se ne bova več videla. Prenašajva ločitev potrpežljivo, ker ostaneva v Kristusu med seboj zvezana. Razodenem naj ti sedaj, kar sem ti do sedaj skrival. Vprašal si me večkrat, kaj pomenijo besede, ki sem jih v Rimu govoril: »Le še, o Gospod, le še!« Vedi, da sem tedaj vse videl, kar bom moral v Indiji za čast Jezusovo trpeti. Gospod pa me je navdal s toliko ljubeznijo do trpljenja, da mi to ni bilo dovolj, kar sem v prikazni gledal in zato sem klical: »Le še!« Bog mi bode sedaj izpolnil želje, ki mi jih je položil v srce.«

Preden so vstopili v ladje je Frančišek z vzvišenega odra nagovoril

Preden so vstopili v ladje je Francišek z vzvišenega odra
nagovoril spremstvo....

spremostvo. Opominjal jih je, naj bi v Indiji delali čast sv. veri, da bi s sv. življenjem in z apostolsko gorečnostjo pomagali k spreobrnitvi indijskih nevernikov. Nato so vstopili v ladje, ki so odplule dne 7. aprila l. 1541 na globoko morje proti Indiji, po kateri je goreče hrepenelo srce Frančiška Ksaverskega...

Bilo je pet ladij, ki so skupaj odplule in oskrbnik vseh je bil Anton Taide, grof Kastanjski, ki je dobil od kralja ukaz naj gleda, da bo Frančišek z vsem preskrbljen. Grof si je delal sicer velike skrbi, toda Frančišek je vse ugodnosti odbijal, češ da ima obljubo ubožtva. Svetnik in njegova tovariša so se vozili na ladji sv. Jakoba, v kateri je bil tudi indijski kraljevi namestnik Alfonz Martin Sosa, prav pošten in pobožen mož, ki je hotel imeti Frančiška Ksaverskega pri sebi.

8. — Vožnja po morju. Frančišek oznanjuje sv. vero mohamedancem.

Vožnja okolu Afrike, zlasti ob gvinejskem zalivu, kjer je strašna vročina in ni nobene hladilne sapice, je težavna. Pet mesecev so rabili do otoka Mosambika. Tu so morali najprej zdraviti bolnike, ki so na dolgi poti oboleli. Tudi Frančišek je tu obolel. Huda mrzlica ga položila na bolniško posteljo. Morali so mu sedemkrat puščati in tri dni je ležal v omedlevici. Ko so od tu odpotovali, so se ustavili v mestu Melinda. Prebivalci so bili po večini mohamedanci. »Imamo tukaj sedemnajst mošej« — je rekel Frančišku Ksaverskemu imeniten meščan, »pa le tri se obiskujejo, vse druge so prazne. Ne vem, od kod ta mlačnost.«

R. S. Kojanov

Mohamedanec je ostal trdovraten....

Frančišek mu odgovori: To je odtod, ker Bogu niso všeč neverniki in njih molitve. Bog dopušča, da vaša vera razpada, da vas privede k pravi veri.« Toda zastonj se je Frančišek trudil, da bi mu dokazal napačnost mohamedanske vere. Mohamedanec je ostal trdovraten. Mohamedani so bili vedno najhujši nasprotniki in preganjavci krščanske vere in omike.

Nadaljevaje pot so se ustavili na otoku Sokotora. Dolgi čas mučne vožnje je Frančišek dobro porabljal za dušno zveličanje mornarjev in drugih popotnikov, katerim je skušal postati vse, da bi vse Kristusu pridobil. Pridobil si je najbolj surove in spridene ljudi. Ob nedeljah in praznikih je pridigal ob vznožju jamborja. Dosegel je, da na ladjah ni bilo več slišati besedice zoper čast božjo, zoper ljubezen in pravno poštenost. Zlasti bolnikom je bil Frančišek najboljši prijatelj in postrežnik. Stregel jim je noč in dan, čeprav je sam cela dva meseca izmetaval, da je zelo oslabel. Boljše jedi, ki mu jih je pošiljal kraljevi namestnik, je prepuščal bolnikom in spal vse noči na palubi ali na stropu ladje, z vrvmi pod glavo. Zavaljo teh in podobnih del, so ga že takrat vsi imenovali svetega očeta. To ime mu je pozneje vseskozi ostalo. V Mosambiku mu je nekoč zdravnik velel, naj si privoščiči nekoliko počitka. Frančišek pa mu odgovori: »Poslušati vas hočem natanko, toda poprej moramo svojo dolžnost izpolniti: zveličanje neumrljive duše je na tehtnici in najkrajšega trenutka ne smem zamuditi.« Ležal je namreč lahkomišeln mornar v najhujši mrzlični vročini v nezavednosti na otepu slame. Frančišek ga je dal v svojo postelj prenesti in glej, takoj se je mladenič ovestil. Potem se je svetnik usedel k

njemu zraven postelje in mu celo noč prigovaljal, naj bi se spokoril. Mladenič se je res srčno skesal svojih grehov in umrl vdan v voljo božjo. Šele potem si svetnik privoščil nekoliko počitka.

9 — Krščanski nauk v Goi.

V Goo, v glavno mesto Indije, so pripluli po trinajstmesečni vožnji dne 6. maja 1542. Bilo je tu še v dobrem spominu prerokovanje duhovna Petra Kivilanskega iz reda sv. Trojice, ki je bil l. 1497. zavoljo vere s puščicami ustreljen. Preden je izdihnil mučenik svojo dušo, je baje izgovoril tele besede: »V malo letih bo nastal v cerkvi božji nov duhovni red, ki se bo po Jezusu imenoval. Eden njegovih prvih očetov bo po navdihu sv. Duha prehodil vso Indijo do poslednjih pokrajin in večina prebivalcev se bo na njegovo besedo k pravi veri spreobrnila.«

Frančišek Ksaverski se je v Goi naselil v bolnici. Drugi dan po prihodu se je podal k mestnemu škofu Ivanu Albukerškemu, iz reda sv. Frančiška. Le-ta je Frančiška Ksaverskega ljubeznivo sprejel in mu obljubil vso podporo. Frančišek je preden pokleknil in mu obljubil popolno pokorščino.

Z vero pa je bilo v Indiji silno žalostno. Krščanstvo ni bilo še popolnoma zamrlo, a zaničevalo se je in zanemarjalo. Sprijenost kristjanov je bila grozovita. Oderuštvu, pohlepnoštvu po bogastvu in denarju, sovraštvu, ubojstvu, nečistost, nezvestoba — vse to je bilo mej naseljenimi Portugalci in domačini vsakdanje. To pa je slabo vplivalo na novo-krščence, da so se vračali v poganstvo. Manjkalo je delavcev v vinogradu Gospodovem. Zunaj Goe so bili po vsej Indiji le kaki štirje duhovni. Po celo

leto niso imeli v mnogih krajih ne sv. maše ne pridige. Portugalski kristjani so se popaganili, pogani pa poživinili. Prinašali so malikom celo svoje lastne otroke.

Frančišek Ksaverski se je lotil dela najprej v Goi in sicer mej portugalskimi kristjani, ki so s svojimi zgledi imeli največ vpliva na indijanske novokrščence. Svetnik je vedno stanoval v bolnici. Spał je 4 do 5 ur, potem je več ur molil do zore. Po sv. maši je odmolil brevir in se podal potem do večera na delo. Za siromake in bolnike je sam po hišah nabiral miloščino. Stopajoč po ulicah je z zvončkom klical otroke in stariše, katere je opominjal, naj zavoljo Boga puščajo otroke in sužnje h krščanskemu nauku. V celih mrožicah so se otroci zbirali okolu »svetega očeta«, ki jih je ljubeznivo učil. Pred naukom so pojoč napravili sveti križ in pojoč molili apostolsko vero. Nato jim je razlagal kak člen apostolske vere in jih na koncu vprašal, ali verujejo. Odgovarjali so glasno, da verujejo. Na koncu so pojoč molili Oče naš in Češčena Marija, da bi jim Bog dal milost trdne vere. Ko jim je razlagal deset božjih zapovedi ali pet cerkvenih, so morali na koncu odgovoriti, da jih hočejo natančno izpolnjevati. Tudi zapovedi, božje in cerkvene, so vedno ponavljali za njim pojoč, kakor je še dandanes navada po nekaterih romanskih pokrajinah. Na koncu jih je vselej nagovarjal h kešanju in so dostavljali očitno spoved in Češčena bodi kraljica. Otroci so morali tudi doma pred stariši in sužnji pojoč ponavljati krščanski nauk. Tako so se naučili vsi. Sv. Frančišek je zdaj začel tudi odrastlim pridigovati. Od vseh strani je drlo ljudstvo k ljubemu »svetemu očetu.« Pokazalo se je, koliko da premore od božjega duna

Stopajoč po ulicah je z zvončkom klical otroke in starše....

navzet pridigar. Njegove pridige o smrti, sodbi, o večnem zveličanju in o večni kazni so najprej presunile velike grešnike, ki so se skesano spovedovali. Njih zgled potegne tudi druge za seboj, da so začeli sčasoma drug za drugim prejemati svete zakramente. Goljufne pogodbe so se razdirale, oderuštvo je izginjalo, krivično pridobljeno blago se je vračalo, nečistovanje se je umikalo itd. V petih mesecih je bilo mesto Goa popolnoma preobraženo. Največ so pripomogli otroci, ki so po hišah in poljih prepevali pesmice »sv. očeta« in so doma starišem in sužnjim razbivali malike. Polagali so križce in svetinjice, ki jih je dal »sveti oče«, na bolnike in bolnikom je bilo olajšano.

Portugalski kralj in mestni škof v Goi sta se teh prekrasnih uspehov veselila in pomagala povsod ustanavljati šole za krščanski nauk.

10. — **Frančišek Ksaverski mej Paravi.**

Sv. Frančišek izve, da prebivajo na južnem delu Indije od komorinskega nosa do otoka Manar Paravi t. j. Ribiči, ki se preživljajo z nabiranjem prekrasnih biserov ob morskem bregu. Leti da so pred kakimi osmimi leti prejeli sv. krst, a da niso imeli duhovnikov, ki bi jih bili v sveti podučili. Zato so živeli kakor pogani. Duhovniki, ki so bili poslani tja, niso vzdržali. Ustrašili so se slabega zraka, velikega uboštva in drugih nepravil ter odšli. Krščenih je bilo kakih 20.000. Pokrajina, kjer prebivajo Paravi je zelo nerodovitna, le kupci prihajajo k njim zaradi lepih biserov. Ko sliši sv. Frančišek o tem, se brž odpravi sredi oktobra 1542 tja. Seboj vzame dva mladeniča iz duhovskega odgojevališča v Goi, ki sta bila zmožna malabarskega jezika.

Na Komorinskem nosu je našel pogansko vas, kjer je hotel oznanjevati sv. evangelij, a so ga odpravili z odgovorom, da se brez dovolitve deželnega glavarja vera ne sme premeniti. Svetnik se v goreči molitvi obrne k Bogu, ki mu od tistega časa z velikimi čudeži pomaga. Sporočijo mu, da je v tistem kraju neka gospa že tri dni v težki bolezni, da jej pa niti molitve poganskih popov niti naravni pripomočki ne morejo olajšati bolečin. Svetnik gre s tolmačem k njej, jej razloži poglobitne krščanske resnice in jo opominja k zaupanju v krščanskega pravega Boga. Milost božja jo prešine, da prejme ponižno in skesano sv. krst. Nato je bila takoj zdrava. Vsa družina se vrže na kolena pred svetnika in ga prosi poduka v krščanskih resnicah. Zdaj privre tudi cela vas skupaj, da bi videla čudotvorca. Po božji naredbi pride takrat tudi kraljevi služabnik v vas. Francišek hiti k njemu in mu tako prepričevalno in ljubeznivo razloži krščanski nauk, da ga kmalu pridobi. Ko vidijo prebivalci da se je spreobrnil kraljevi služabnik, spreobrnejo se vsi in sprejmejo sv. krst.

Svetnik gre dalje in pride k Ribičem. Vseh paravskih ali ribiških vasi je bilo 30. Začel jih je podučevati s pomočjo tolmačev, a ko je videl, da bi bilo bolje, ko bi jim govoril neposredno, se je začel učiti njih jeziku in je dal prevesti v njih jezik najpotrebnejše reči in vsakdanje molitve. Hodil je okrog od hiše do hiše, od vasi do vasi in je najprej podučil otroke, ki so morali potem doma poznavljati, da so se vsi domači na pamet naučili. V vsaki vasi je na koncu sklical razumnike skupaj, jim podal kratek katekizem v njih jeziku ter jim priporočil, naj ob nedeljah in praznikih v svojih

zbirališčih vse to ponavljajo. Nato je odšel v drugo vas, kjer je prav tako nastopal. Po cestah je z zvončkom klical otroke in odrastle skupaj. Kjer je našel več ljudi, je dal postaviti malo cerkvico in jim priporočil, naj skrbe za lepoto hiše Gospodove. Število krščencev je bilo toliko, da ni mogel včasih niti roke vzdigovati za oblivanje z vodo. Otroci so ga tako ljubili in se ga tako oklepali proseč poduka, da se je moral včasih kam skriti, če je hotel za potrebo kaj jesti. In koliko je moral tam prestati! Vročina je strašna, tla peščena, nikjer drevja! In po razbeljenem pesku je svetnik hodil navadno le bos. Njegova hrana je bila le riž in voda, ob veseljih prilžnostih še kaka riba, kakor je pač dobil od ljudi miloščino, zakaj Frančišek je živel od miloščine, ki jo je po hišah nabral zase in tovariša. Spal je v bornih bajticah ubogih ribičev ali pa pod milim nebom. Otroci so mu iz cele dežele znašali skupaj malike ter jih lomili, zažigali in metali v morje. Ti otroci so mu bili po milosti božji pravi pomočniki.

11. Sv. Frančišek in bramani.

Bramani se imenujejo malikovavski bogoslovci in duhovniki v Indiji. Učili so, da so rojeni iz boga Brama. Od tod ime. Sv. Frančišek piše, da so bili hudobni, zvijačni in lažnivi. Vprašal jih je nekoč: Kaj je za zveličanje potrebno? Odgovoril je eden: Dve reči zapovedujejo bogovi: Ne ubijaj krave in dajaj miloščino bramanom.« Stanovali so skupno po svetiščih. Tu pa tam jih je bilo do 200 zbranih v enem svetišču. Svetnik jih je nekoč podučeval o poglavitnih verskih resnicah. Na koncu so se bramani dvignili in rekli: »Krščanski Bog je pravi Bog, ker se njegove zapovedi popolnoma ujemajo z razumom.«

RETAIND

Sprejmite torej sv. krst in krščansko vero....

Svetnik jim odgovori: »Dobro! Sprejmite torej sv. krst in krščansko vero!« Bramani pa so mu odgovorili: »Kaj poreče svet, ako svoje življenje premenimo? In od česa bomo živeli?«

Ti bramani so delali sv. Frančišku mej Paravi in sploh v Indiji velike zapreke. O njih se svetnik pritožuje v mnogih pismih.

12. — Čudeži.

Sv. Frančišek se je sicer trudil povsod, da se je učil domačemu jeziku. Govoril pa je v Indiji več ko v tridesetih jezikih tako gladko in razločno, da je bila božja milost očitna. Večkrat je govoril v enem jeziku, pa so ga ljudje mnogoterih jezikov v vsem dobro razumeli. Imel je tudi od Boga milost, da je znal z enim stavkom razgnati vse dvome in rešiti vsa vprašanja, s katerimi so ga obsipali pogani.

Čudežna dela, ki jih je začel delati najprej mej Paravi, so se kmalu zaznala po vsej Indiji. Naj navedemo tu le par čudežev!

V kraju *Komboture* se je Frančišek pravkar napravil za sv. mašo, ko prinesejo v cerkev mrliča — dečka, ki se je bil utopil v vodnjaku. Mati-vdova se je vrgla pred svetnika in ga milo prosila pomoči. Svetnika so njene solze ganile. Padel je na kolena in goreče molil. Potem se je dvignil, položil roko nad mrtvega dečka in mu zaklical, naj vstane. Deček je pri tej priči oživel.

Nekega dne pride Frančišek v selo blizu kraja *Monapar*. Spremljata ga Anton Miranda in njegov tovariš. Ko gresta tovariša po opravkih v bližnji kraj *Talle* in ju noč dohiti, sta bila prisiljena prenočiti v neki koči. V spanju pa je Antona upi-

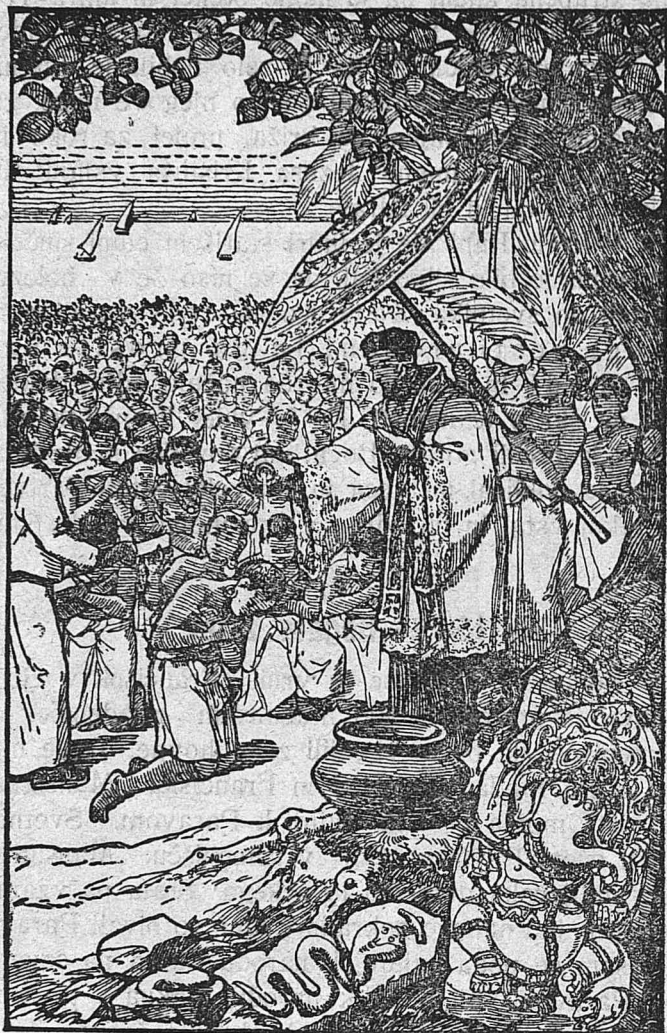
Zato so hoteli vsaj mrtvega nesti predenj.....

čila strupena kača, da je maglo otekel in umrl. Tovariš je tekel po Frančiška. Ko je svetnik videl mrtvega mladeniča, ki ga je zelo ljubil, je dvignil oči proti nebu, se dotaknil s slino njegove noge, ga zaznamil s znamenjem sv. križa, prejel za roko in mu zaklical: V imenu Jezusa Kristusa vstani! In takoj je vstal in bil zdrav.

V kraju Punicale je umrl starišem edini sinček. Starišem je bilo silno žal, da se niso že v boleznih obrnili do svetnika. Zato so hoteli vsaj mrtvega nesti predenj in ga prositi naj ga obudi. In rekli so mu, da nočejo oditi, dokler jim ne skaže te milosti. Ko je videl Frančišek njihovo vero, je prosil goreče Boga, naj poveleča svoje ime. Nato je poklical mrtveca in mu velel vstati. Mrtvec je takoj vstal in bil zdrav v brezmejno veselje starišev.

13. — Bogata žetev.

Koncem l. 1543. se je vrnil Frančišek v Goo, kamor je privedel nekaj indijanskih mladeničev v semenišče, da bi se vzgojili za duhovne. Tu je našel očeta Pavla Camerina in Frančiška Mansiglia, ki nista mogla priti za njim k Paravom. Svetnik pusti očeta Pavla v Goi v semenišču, Mansiglia, dva indijanska duhovna in nekega brata pa vzame seboj in jim odkaže pokrajino, kjer so bivali Paravi. On sam se poda najprej k narodu Karea na severu od Paravov, potem pa k narodu Malkua v travankorskem kraljestvu, kjer je imel obilo žetev. Tudi tu je hodil od hiše do hiše, od vasi do vasi in učil apostolsko vero, deset božjih zapovedi itd. Na koncu je vprašal množico: Ali verujete? In vsi so odgovarjali: Verujemo! Potem je začel krščeovati,

R. S. K. P. S. P. S. P.

V enem samem mesecu jih je krstil nad 10.000....

najprej moške, potem ženske. V enem samem mesecu jih je krstil nad 10.000 in postavil 45 cerkva. Makua se še dandanašnji imenujejo sinove sv. Frančiška. Dar jezikov je Frančišek užival zlasti tu, kjer je gladko govoril v vseh narečjih in jeziki.

Kar vstane deželi in novim kristijanom huda stiska. Divji ajdje Badaži prihrume v travankorsko kraljestvo. Trepetaje beži vse ljudstvo v središče dežele, Frančišek se zateče h goreči molitvi, naj Bog ne izda svoje črede volkovom. Nato zbere v naglici četo pogumnih kristjanov in hiti s križem v roki sovražniku nasproti. Ko si pridejo v bližino, zakliče Frančišek z gromovitim glasom: »V imenu živega Boga vam velevam obstati in se v domovino vrniti!« Ta prizor navda sovražnikom tak strah, da se spuste v največjem meredu v beg. Travankorski kralj, ki je bil s svojo vojsko že na potu proti sovragom, ga pokliče k sebi, ga objame kot rešitelja kraljestva in mu reče: »Kakor imenujejo mene velikega kralja, naj imenujejo odslej tebe velikega očeta!« Sv. Frančišek porabi to priložnost, da bi kralja o sv. veri podučil. Dejal je, da gre vsa hvala za rešitev le Bogu in da je bil sam v tem slučaju le orodje božje. Toda kralj ni hotel sprejeti krščanske vere, ker sta mu branila napuh in poželjivost. Dovolil pa je vendar-le, da je smel Frančišek povsod oznanjevati sv. vero in so jo smeli njegovi podaniki svobodno sprejeti. Dal mu je celo denarja v podporo ubogim.

V kraju Mutan je umrl mladenič za mrzlico. Po štiriindvajsetih urah so ga nesli k pogrebu. Frančišek jim pride naproti. Ko ga stariši ugledajo, se vržejo predenj na kolena in ga milo prosijo, naj

bi se usmilil. Hkrati ga obda vsa množica ter ga obsuje s prošnjami. Svetnik dvigne oči proti nebu, poškropi mrtveca z blagoslovljeno vodo, ga zaznamuje z znamenjem sv. križa, ga prime za roko in dvigne po koncu. Mladenič je takoj vstal in bil zdrav kakor pred boleznijo. Tam, kjer se je to zgodilo, so verniki napravili križ in se večkrat zbirali v gorečih molitvah. Sloves o tem se je razširjal po vsej deželi, da so ljudje v množicah pristopali k sv. krstu.

V kraju Kullam so bili ljudje posebno trdovratni. Svetnik je v veliki žalosti molil k Bogu, naj bi trdovratneže omečil in ime Jezusa Kristusa povečeval s čudežem. Nato zakliče poslušalcem: »Vi nečete mojim besedam verovati, pa sedaj pogledjte, da se smete nanje zanesti! Po teh besedah veli odgrebsti jamo, v katero so bili prejšnji dan zakopali mrliča. Brž pristopijo neverniki, izkopljejo mrliča ter ga zaneso in položé svetniku k nogam. Po kratki molitvi se obrne svetnik k mrliču: »V imenu živega Boga ti zapovem vstati, da izpričaš resnico sv. vere, katero oznanjujem.« V tem trenutku se dvigne mrlič zdrav po koncu in vsa množica zakliče: »Bog kristjanov je vsemogóčen! Podeli nam sv. krst!« Po takih delih se slava sv. Frančiška razširi po vsej Indiji in najbolj oddaljena ljudstva prosijo po svojih poslancih, naj bi prišel k njim in jih krstil. Pri pogledu na velikansko žetev in na veliko pomanjkanje delavcev v vinogradu Gospodovem je takrat pisal v Evropo te-le ginljive besede: »Prehodil bi vse visoke šole po Evropi in bi klical na vso moč vsem, ki imajo več učenosti ko ljubezni: O koliko duš se pogubi zaradi vaše krivde! Na milijon ajdov bi se dalo za krščanstvo pridobiti, ako bi imeli bolj ozir na Jezusovo stvar kakor na lastni dobiček!«

Ko so videli bramani, malikovavski duhovni, da se vse ljudstvo obrača od malikovavstva in da se njih dohodki zmanjšujejo, so najeli zavratnih morilcev, ki naj bi ga s puščicami usmrtili; pa le ena odstreljenih puščic ga je na roki lahko ranila. Včasih se je moral svetnik skrivati cele noči po gozdih, da ga niso bramani zalotili, toda Bog ga je čuval in rešil iz vseh zased.

14. — **Krvoločnosti na otoku Manar. Nепrestano delo sv. Frančiška in njegova molitev.**

Mej ljudstvi, ki so pozeleli sv. krsta, so bili tudi prebivalci na otoku Manar. Svetnik jim pošlje domačega, malabarskega duhovnika, ki je bil vzgojen v bogoslovnici v Goi, katerega Bog z uspehi tako oblagodari, da vsi krščansko vero sprejmo. Edini kralj, ki je bil gospodar otoka Manar, ostane zaprisežen sovražnik sv. vere in pošlje vojščakov, ki naj bi kristijane pomorili. Sedemsto jih je takrat pretrpelo mučeniško smrt. Ko so to krutost videli častniki, kraljevi služabniki in njegov sin, so še sami pristopili h krščanski veri. Krvoločni kralj pa je dal celo svojega sina umoriti. Kraljeva sestra je skrivaj postala kristjanka, je podučila v sv. veri še svojega sina in vnuka ter ž njima ubežala v Goo.

Sv. Frančišek se je takrat mudil v Travankoru. Ko je slišal o teh grozovitostih, se je hotel dogovoriti s kraljevim namestnikom Soso, kako kaznovati krvoločnega kralja. V ta namen se je hotel podati v Kambajo, kjer se je takrat po opravkih mudil kraljev namestnik. Poklical je od Paravov patra Frančiška Mansiglia ter mu izročil skrb za Travankor. Dne 16. dec. 1544 pride Frančišek Ksaverski najprej v Kočin, kjer najde škofovega generalnega vikarja Mihaela Vaz-a. Ž njim se je dogovarjal, kako bi se dalo zatreti nekrščansko življenje portugal-

skih uradnikov in njih oderuštvo mej ljudstvom, ker je bil to velik zadržek razširjanju sv. vere. Nato piše portugalskemu kralju dolgo pismo, v katerem mu priporoča, naj pokroti razuzdanost svojih uradnikov in naj z velikimi dohodki iz Indije bolj izdatno podpira sv. vero. Mej drugim se nahajajo v pismu tudi te-le znamenite besede: »Zdi se mi, kakor bi slišal glas Indije, ki kliče v nebo in toži, da se od zakladov, ki napolnjujejo kraljeve shrambe, tako malo potrosi za njene najsilnejše dušne potrebe.« Generalni vikar je obljubil, da se hoče podati v Evropo in da bo ustno obvestil kralja o vseh teh rečeh. To je tudi storil in od kralja izposloval več odlokov proti uradnikom in zoper njih oderuštvo.

Svetnik se je nato podal v Kambajo k namestniku, kateremu je razložil vsa grozodejstva krvoločnega kralja v Manar-u. Kraljev namestnik je poslal proti krvoločnežu dve vojski, ki naj bi se združili v Nagapatanu. To podjetje se je pa takrat ponesrečilo. Še-le petnajst let kasneje so Portugalci krvoločnega trinoga premagali.

Mej tem se je svetnik spet podal v Kočin in odtod v Nagapatan. Iz Nagapatana je odjadral na Kravji otok. Tu je obudil mrtvega mladeniča v življenje. S Kravjega otoka se je podal v Manar, kjer je na njegovo tridnevno priprošnje odnehala strašna kuga mej ljudstvom. Vsled tega se je dalo skoraj vse pogansko ljudstvo krstiti. Nato se je Frančišek podal v Miljapor, mesto sv. apostola Tomaža, ki je tam umrl. Iz Miljapor-a pa je odšel v Malako.

V Miljaporu je bila plemenita deklica, ki je od hude mrzlice že umirala. Obupana mati je prav tisti čas gledala skozi okno, ko je šel svetnik po ulici. Brž je tekla k njemu proseč ga za hčer blagoslova in pomoči. Vstopivši v sobo, kjer je ležala u-

mirajoča deklica, začne svetnik tolažiti domače, ki so jokali. Nato se približa k postelji in naredi bolnici znamenje sv. križa. Deklica je takoj vstala in bila popolnoma zdrava.

Tisti čas, ko se je Frančišek vozil po morju od mesta do mesta, se je dogodil tudi ta-le čudež. Na ladji je neki berač prosil svetnika olja, ki ga je ta dobil od vernikov. Svetnik namigne svojemu tovarišu, naj mu da olja. Tovariš pa pove, da ga ni več kapljice in da je s svojimi rokami obrnil steklenico na robe. Toda Frančišek mu ukaže: »Pojdi in poglej še enkrat!« Tovariš gre pa se vrne ves vesel rekoč: »Steklenica je polna.« — »Dobro,« reče svetnik, daj torej ubogemu miloščino in bodi bolj darežljiv!

Neki trgovec, ki je imel odpotovati v Malako, se je podal prej k o. Frančišku s prošnjo, naj bi mu dal kaj za spomin. Svetnik vzame od svojega vratu venec naše ljube Gospe in mu ga izroči rekoč: »Ta vas bo rešil na morju, da se ne potopite.« In res! Ladja, na kateri se je vozil trgovec, se je razbila ob skalah. Trgovec in še nekaj drugih se rešijo na neko skalo. Toda tu bi bili morali od lakote umreti. Zložili so torej skupaj nekaj plavajočih desk ter se na njih izročili valovom. Trgovec je skrbno k sebi tiščal podeljeni venec naše ljube Gospe. Pet dni in pet noči je bil na vodi kakor izgubljen. Peti dan pa dospe do suhega, ne da bi vedel, kje se nahaja. Ljudje mu povedo, da je blizu Nagapatana. Bil pa je sam. Vsi drugi so se najbrže potopili.

Povsod, koder je svetnik hodil, je veliko molil. Slišali so ga večkrat, da je v nezgodah in neprilikah klical: »Le še, Gospod, le še!« v srečnih in veselih trenutkih in ganotjih pa:

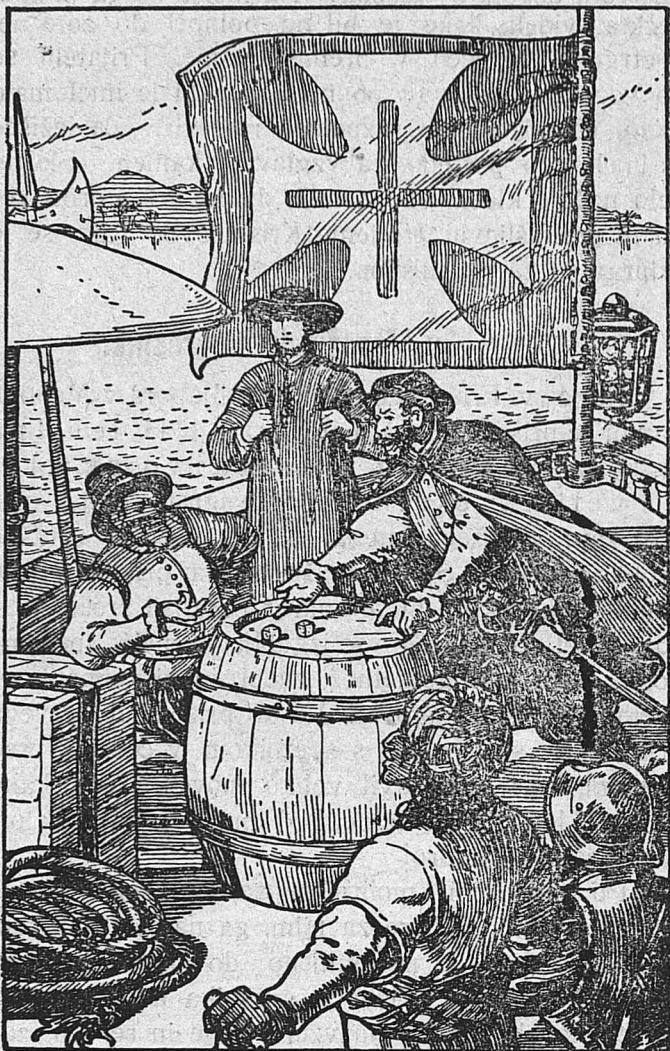
Povsod, koder je svetnik hodil, je veliko molil....

»Dovolj, dovolj, o Gospod!« Na morju so ga potniki večkrat videli, kako je bil od polnoči do zore nepretrgoma utopljen v premišljevanje. Prijatelji so ga večkrat opazovali po noči. V sobi je imel malo mizo, na mizi božje razpelo in brevir. Za ležišče je imel trdo posteljo, za vzglavje kamen. Skoraj celo noč je klečal ob postelji, dvigal roke proti nebu in premišljeval trpljenje Kristusovo. Tako se je pripravljajal za sv. misijon.

15. — Sv. Frančišek in grešnik.

Ko je sv. Frančišek odšel iz Miljapora v Malako, kamor je prišel meseca septembra l. 1545., je bil na ladji z svetnikom tudi neki vojak, ki je bil velik grešnik. Začel je igrati, dokler ni z igro zapravljal vsega imetja. Nato je začel strašno proklinjati Boga. Sv. Frančišek se mu približa in mu ponudi denarja, da bi še enkrat poskusil srečo. Res, zdaj je bil srečen in je vse izgubljeno imetje spet pridobil. Tako je bogokletnež začel imoti zaupanje v svetnika in ga spoštovati. Ko so prispeli do prvega pristanišča, se je podal s svetnikom v cerkev pred mestom, kjer je opravil veliko spoved. Toda kako se bogokletnež zavzame, ko mu svetnik naloži prav majhno pokoro!

Po opravljeni molitvi zapazi grešnik, da je svetnik izginil. Ko gre za njim, ga najde v nekem gozdiču, kjer se je neusmiljeno do krvi bičal za njegove grehe. Ta prizor je grešnika tako presunil, da je tekel k njemu, mu vzel orodje in se sam začel do krvi bičati. Od tistega dne je bil grešnik ves premenjen in je dajal vsem lep zgled pravega krščanskega življenja.

Na ladji je bil s svetnikom tudi neki vojak, ki je bil velik grešnik....

16. — Delo v Malaki.

V Malaki so živeli Portugalci in ajdje v največjih hudobijah. Spoved je skoraj popolnoma prenehala. Sv. Frančišek si pridobi kmalu srca vseh. Veliko grešnikov se spet k Bogu obrne in veliko ajdov in mohamedanov se pokristjani. Toda v nobenem kraju ni toliko čudežev storil ko tu. Kdor se je le njegovega oblačila dotaknil, mu roko poljubil ali dobil od njega le sv. blagoslov, je ozdravel.

V mestu je bival judovski učenik ali rabin, ki je Frančiška zelo sovražil. Sv. Frančišek pa se mu je nekega dne sam povabil na obed in se med obedom tako prijazno vedel z rabinom, da se je ta kar čudil. Ko je svetnik odhajal, mu rabin kar ni hotel vrat odpreti, dokler mu ni obljubil, da se bo še vrnil. Ko se je pa vdrugič vrnil, ga je začel nagovarjati z verskimi resnicami. Dokazal mu je zlasti, da je mesija že prišel. Rabina je milost božja obšla, da se je spreobrnil in dal krstiti. Za sabo je povlekel veliko število rojakov — judov.

Frančišek Lopez Almeida je v smrtnem boju izgubil že zavest. Svetnik je položil le roko na njegovo glavo in umirajoči je takoj ozdravel. Na besedo svetnikovo je bil ozdravljen tudi petnajstletni deček Anton Fernandez, ki je bil izgubil že zavest.

Umrla je neka deklica, hči kristjane, ki se je bila pred kratkim spreobrnila. Sv. Frančiška slučajno mi bilo takrat v Malaki. Deklico so pokopali. Ko se Frančišek vrne, gre mati jokaje k svetniku in mu reče: »Oče, ko bi bili vi tukaj, moja hčerka ne bi bila umrla, a jaz verujem, da vi lahko izprosíte od Boga, da hčerka oživi.« Svetnik se obrne z očmi proti nebu in reče materi: »Pojdite, vaša hčerka živi!« Toda mati reče obotavljajoč se:

Sladko je umreti za Jezusa Kr....

»Hčerka je bila že pred tremi dnevi pokopana.« —
 »Nič ne de,« odgovori svetnik, »pojđite in odprite grob, ker vaša hčerka živi.« Šla je mati in ž njo velika množica ljudi. Ko so odprli grob, stopi hčerka vun in objame žalujočo mater, ki jo vsa iz sebe od veselja vede domov. Vsa množica je strmela.

Po takih čudežih in po neumornem oznanjevanju sv. vere, se je mesto poboljšalo, kajti v njem je bila ob njegovem prihodu strašna spridenost. Mlada dekleta so hodila v moških oblačilih sama po mestu in se gizdavo lišpala, da so mladeniče in može zavajala k nečednostim. Svetnik je proti temu nastopil z vso močjo in dosegel lepih uspehov. Vendar se mnogi niso poboljšali.

17 — Na otoku: Amboina.

Iz Malake se je svetnik podal najprej na otok Banda, potem pa na Amboino, kjer je bilo sedem vasi sprejelo pred kratkim sv. krst. Ker je pa duhovnik umrl, so ostali novokrščenci čreda brez pastirja.

Svetnik je kristjane potrdil, navdušil in veliko poganov krstil. Pri tem delu ga je spremljal mali Manoel Hative, ki je nosil svetniku plašč, brevir in je zvesto poslušal vse njegove nauke.

Dvanajst let potem so mohamedani napadli kristjanske vasi in so hoteli kristjane prisiliti, da bi odstopili od sv. vere. Toda kristjani so se jim uprli. Njim na čelu pa je stal nekdanji učenec sv. Frančiška Manoel Hative.

»Odstopite in vdajte se!« so vpili mohamedani obleganim kristjanom v Kilang-u.

»Nikdar! Dokler živi Manoel Hative, nikdar!« so odgovarjali kristjani.

Mancel Hative je vztrajal, dokler niso prišli Portugalci na pomoč.

Kar se iz vode prikaže rak, ki je držal v kleščah izgubljeno
naprsno božje razpelo....

»Kaj vam je dajalo tak pogum?« je vprašal potem neki misijonar neustrašnega načelnika.

Manoel odgovori: »Jaz sem neveden otrok divjih gozdov amboinskih. Toda eno reč vem, ker sem se je naučil od očeta Frančiška in ta mi daje pogum, da je nam reč sladko umreti za Jezusa Kristusa.«

Prigodilo se je tudi, da so vojniki španskega ladjevja za kugo hudo mrlji. Vsi so se jih ogibali, le Frančišek je bil trpečim na pomoč in jim je veliko dobrega storil. Portugalec Arausio je svetniku pomagal z dovažanjem živeža in zdravil. Nekega dne ga poprosi svetnik vina za bolnike. Arausio, ki ni maral dati vina, odgovori, da je to zadnje, ki ga ima od njega upati. Ko sliši Frančišek te besede, reče v sveti gorečnosti: »Kako more Arausio vino zase obdržati in ga udom Jezusa Kr. odreči, on, ki bo kmalu umrl in čigar vse premoženje se bo potem mej uboge razdelilo?« — In res! V malo dneh se je ta prerokba natanko izpolnila. Arausio je umrl in vse njegovo imetje se je razdelilo mej siromake.

19. — Izgubljeni naprsni križec.

Sv. Frančišek se je z otoka Amboina podajal tudi na bližnje otoke, da bi oznanjeval sv. vero. Ko se je vozil na otok *Seran*, nastane na morju velik vihar, da je bila ladja v veliki nevarnosti. Svetnik izpusti na vrvici svoje naprsno razpelo v razburkane valove s prošnjo, naj bi se morje umirilo. Pri tem se pa dogodi, da se vrstica utrže in razpelo izgine v valovih. Frančišek je bil žalosten. Vihar se je polegel še le po 24 urah in takrat so mogli zaviti v pristanišče ter izstopiti. Svetnik se je napotil ob bregu z nekim mladim vojakom Favstom

Rodriguez-om proti bližnji vasi (Tamilau). Hodila sta še le malo časa, kar se iz vode prikaže rak, ki je držal v kleščah izgubljeno naprsno božje razpelo. Rak je plaval naravnost proti svetniku ter je tam odložil sveti križec.

Frančišek in njegov tovariš sta se ob tej izredni prikazni vrgla na kolena ter se goreče zahvalila Bogu.

18. — **Pri ljudožrcih v Nussalaut-u. Bogata žetev na otoku Ulate.**

Z otoka Seran se poda Frančišek na otok Nussalaut, kjer so bivali ajdje Alifari, pravi divjaki, ki so v vojski žrli trupla palih sovražnikov. Svetnik se je sicer trudil, da bi jih izpreobrnil, toda vse zastonj. En sam mladenič je tu sprejel sv. krst. Svetnik mu je dal ime Frančišek rekoč: »Frančišek, zaupaj v božje usmiljenje in bodi zvest. Umrl boš izgovarjaje ime Jezus.«

Ta Frančišek je postal pogumen vojak. V neki bitki je bil smrtno zadet. K umirajočemu je priteknel na pomoč Favst Rodriguez, ki je slišal umirajočega izgovarjati: »Jezus, Jezus, Jezus, pomagaj mi!«

Pozneje se je Frančišek vrnil na ta otok in je tudi tu imel obilno uspeha.

Z Nussalauta se je svetnik podal na otok Ulate, kjer ga je čakala bogata žetev. Otočani so bili s kraljem vred v glavnem mestu zajeti po sovražnikih. Zavoljo pomanjkanja vode se mislijo že vdati. Sovražniki so jim vse vodotoče in studence zaprli. Sv. Frančišku se posreči, da pride v mesto. Postavi se pred kralja in pravi: »Dovoli mi, da postavim tukaj križ in zaupaj v Boga, katerega sem ti jaz prišel oznanjvat. Njemu je vse pokorno, On da dežja,

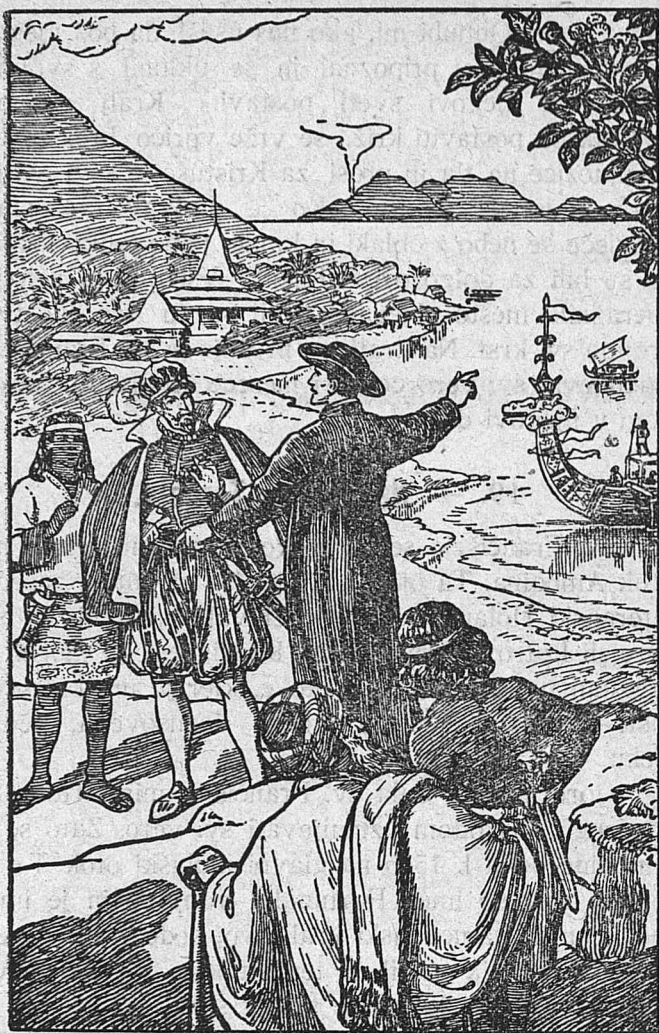
kadar hoče. Obljubi mi, ako nas usliši, da boš njegovo vsemogočnost pripoznal in se uklonil s svojimi podložniki njegovi sveti postavi.« Kralj obljubi. Svetnik da postaviti križ, se vrže vpričo brezštevilne množice na tla in prosi za Kristusove krvi voljo dežja ljudstvu v rešitev. Ko je molitev dokončal, prevleče se nebo z oblaki in kmalu pade toliko dežja, da so bili za dolgo preskrbljeni. Vsled tega nehajo sovražniki mesto oblegati, kralj pa in vse ljudstvo prejmo sv. krst. Na kraljevo prošnjo je sv. Frančišek oznanjeval sv. vero cele tri mesece še drugim narodom v njegovi državi.

19. — Na otoku : Ternate.

Sv. Frančišek se je z Rodriguez-om vrnil na otok Amboina. Ta otok so petnajst let potem zasedli luteranski Holandci, ki so prebivalce prisilili, da so sprejeli Lutrovo krivo vero. Rodriguez, je moral v pregnanstvo na filipinske otoke, kjer je umrl v svetosti v mestu Svetega Imena Jezusovega, sedaj Cebu.

Gorečnost ni dala sv. Frančišku miru. Hotel je še drugim narodom oznanjevati sv. vero. Zato se z Amboine poda l. 1546 na glavni moluški otok Ternate, kjer so imeli Portugalci trdnjavo in je imel mogočen mohamedanski kralj svoj sedež. Tri mesece se je svetnik trudil na tem otoku. Mati kraljeva in mnogo plemenitašev je takrat sprejelo sv. krst.

Od tam je hotel svetnik iti na otoke, ki se imenujejo Morotai in so od Ternate kakih 60 milj oddaljeni. Tam se je oznanjeval sv. evangelij že v prejšnjih časih, a je sv. vera mej ljudstvom sedaj že skoraj ugasla, kajti duhovnika so umorili. Ljudstvo tistih otokov je bilo divje, ki je celo lastne stariše pri pojedinah žrlo, podnebje nezdravo, dežela vedno v

R. Knapik

Ako mi proti volji božji ne daste nobene ladje, se vržem v morje in hočem do otokov plavati....

nevarnosti zavoljo potresov in bljuvajočih gor. Kljubu temu je Frančišek hotel po vsej sili tja, da bi duše otel. Kristjani v Ternatu pa so ga prosili, naj ne gre in so celo trdnjavskega kapitana nagnili, da je izdal prepoved, da ga nobena ladja ne sme na te otoke spremljati. Radi te nasilnosti se je Frančišek v cerkvi javno pritožil: »Kdo so ti ljudje, da hočejo božji vsemogočnosti meje postavljati in milost našega Zveličarja s tako majhno mero meriti? So-li tako trda srca, da bi se mogla ustavljati moči Najvišjega, ako bi jih hotela omečiti; da bi se mogla ustavljati tisti moči, ki more suho drevo ozeleniti in iz kamnov narediti Abrahamove otroke? Ali naj bi bila ta ljudstva izključena od najsvetejše daritve, katero hoče Kristus da naj se daruje nebeškemu Očetu v vseh narodih? Da, ako bi ti otoki imeli lepo dišečega lesu ali zlatih rudnikov, bi se kristjani s srčnostjo tja podajali; ker pa gre le za duše, zato so take mevže in strahopetniki. Ali pa naj se ljubezen manj upa ko skopost in lakomnost?« —

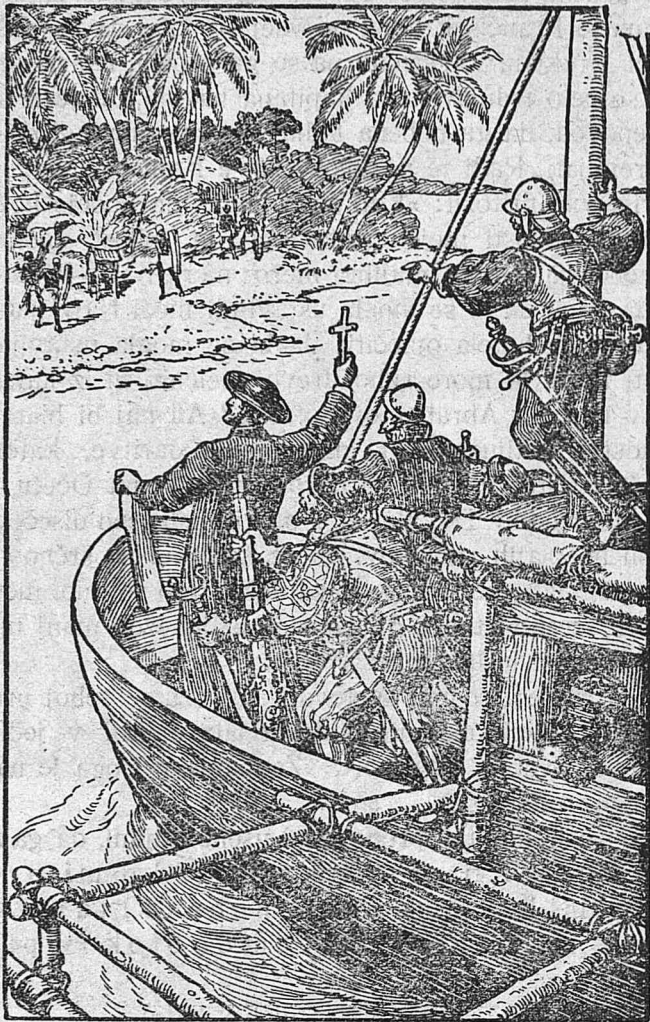
Prijatelji so mu svetovali, naj vzame seboj protistrupa, ker da mu bodo divjaki mešali v jedila strupa. Svetnik odgovori: »Zaupanje v Boga je najboljši protistrup!«

Ko je kapitan prepovedal vsem ladjam, da ga ne smejo povesti tja, je svetnik rekel: »Ako mi proti volji božji ne daste nobene ladje, se vržem v morje in hočem do otokov plavati.«

Nato so ga prijatelji sprejeli v ladjo.

20. — Na otokih: Morotai.

Ko pride Frančišek na otoke Morotai, se mu posreči, da je v prvi vasi s svojim ljubeznivim nastopom vse ljudi takoj pridobil. Večina izmed njih so

R. E. Hop 189

Tri mesece se je trudil Frančišek v teh divjih, zapuščenih krajih

bili že krščeni, pa se jim je o tem le še malo sanjalo. Njih verstvo je bila zmes mohamedanstva in poganstva. Po spreobrnitvi prve vasi hodi Frančišek od kraja do kraja pojoč na glas v malajskem jeziku apostolsko vero, Oče naš, Češčena Marija, deset božjih zapovedi itd. in velika množica ljudstva se spreobračajo, križi se postavljajo in cerkve zidajo. Tolo, glavno mesto na teh otokih s 25.000 prebivalci in Momoja ste se popolnoma pokristjanili. En sam rod — Tavari — divje v dupljah in v gozdih prebivajoče ljudstvo, ga noče poslušati in ga hoče celo kamenjati, a Bog ga po čudeži otme. Frančišek, ki je prav takrat govoril množici ob bregu neke reke, potisne nek hlod v vodo reke in ta ga kakor blisk onkraj splavi, kjer ga kamenje več ne doseže.

Tri mesece se je trudil sv. Frančišek v teh divjih, zapuščenih krajih. Sam pa piše, da ni užival nikjer večjih tolažb ko tu in da je bil ta čas najsrečnejši v življenju. Tako tolaži Bog svoje apostole.

Po treh mesecih se je vrnil spet v Ternate, kjer je sv. evangelij oznanjeval tudi kralju. Le-ta bi se bil brez dvojbe spreobrnil h krščanski veri, da ni imel cele množice žená, ki jih krščanstvo prepoveduje. Spreobrnil pa ste se dve kraljevi sestri in dve njegovi vnukinji. Petdeset let pozneje so mohamedanom pomagali tudi holandski luterani, da je tam katoliška vera propala.

21. — Nazaj v Malako. Zmaga nad Ačinci.

Svetnik se je hotel podati sedaj v Goo, da bi poiskal sodelavcev in uredil nekatere redovne reči. Izbral si je dvajset mladeničev = domačinov, ki naj bi se izobrazili v odgojevališču v Goi in se potem

vrnil domov. Slovo svetnikovo od mesta Ternate je bilo ginljivo. Vse ljudstvo ga je s solzami spremljalo na ladjo. Na potu v Goo se je svetnik najprej ustavil na otoku Amboina, kjer je pridigoval, spovedoval, učil krščanski nauk, poravnaval spore in odpravljaj konkubinate.

Od tu se je podal v Makasar, kjer je krstil kralja, njegovo hčer Eleonoro, njegovega brata, druge kneze in množice ljudstva. V buli, ki proglašja Frančiška Ksaverskega svetnika, beremo, da je oznanjeval sv. vero tudi na otoku Mindanao, mej ljudstvi Giao, mej Ačinci, Malajci itd.

Minulo je dve leti, kar je bil zapustil Malako, pa se je sedaj spet vrnil tja, kjer je z gorečnostjo nadaljeval misijonsko delo. Bil je že na odhod v Goo pripravljen, ko prijadrajo nekatere ladje iz Kine v malaško pristanišče. Na eni teh ladij je bil Japonec Anširo, iz bogate in plemenite rodbine, ki je bil pa v mladosti razuzdanec in je v prepiru enega svojih rojakov ubil. Sorodniki ubitega so mu bili vedno za petami, da bi se mu zmaščevali. Japonec je bil že med vožnjo po morju razodel kupcu Alvarezu, kako da ga vest grize. Alvarez ga itolaži, da bo našel v Malaki svetega in učenega duhovna, ki mu bo navdal popolen dušni mir. Anširo dobi Frančiška prav takrat, ko je v cerkvi M. B. molil. Tu mu odkrije vse svoje srce. Svetnik ga nad vse prijazno sprjeme in v krščanstvu podučí. Da bi se pa njegova izpreobrnitev utrdila, odpošlje ga z dvema njegovima služabnikoma v Goo, kamor je sam mislil kmalu priti.

Zagrizeni sovražniki mesta Malake so bili Mohamedani iz Ačin-a na otoku Sumatra. Le-ti so ponoči napali mesto z močnim ladjevjem, pa se jim napad ni posrečil. Morali so bežati. Sv Frančišek je začel sedaj oznanjevati sveto vojsko proti Ačincem.

Malačani so ga poslušali in zbrali ladjevje ter jo udrli za bežečimi Ačinci. Ludstvo je upalo, da se ladjevje vrne že po par dnevih. Toda minulo je štiri-deset dni in nobenega sluha ni bilo o osodi domačega ladjevja. Ljudje so se začeli že bati. Naslednjo nedeljo pa se je sv. Frančišek mej pridigo nenadoma ustavil ter kakor zamaknjen izrekel te besede: »Mej vami so ženske, ki poprašujejo čarovnice, kaj je z njih možmi, ki so šli v vojsko in že jočejo za rajnkimi. Ali ste tako hudobni, da imate tako malo zaupanja v Boga? Zahvaljujte se raji Bogu, ker smo premagali sovražnika in kmalu boste slišali veselo vest o zmagi.«

In res! Že po kratkem času se je ladjevje vrnilo z bogatim plenom. Prav tisto uro, ko je svetnik ves zamaknjen govoril tiste besede, se je bila odločilna bitka, v kateri so bili Ačinci popolnoma premagani.

22. — Strogost sv. Frančiška.

Svetnik bi bil rad poslal patra Mansiglia, ki je deloval mej Paravi in v Travankoru z veliko gorečnostjo, na moluške otoke. Pisal mu je iz Malake pismo, v katerem mu razodene, da ga je namenil za misijonarja v Molukih. K Paravom so dospeli iz Evrope drugi patri. Toda Mansiglia se je Frančišku uprl in se ni hotel pokoriti. Ta trdovratna nepokorščina je svetnika silno užalila. Da bi njegov zgled drugih ne pohujšal, ga svetnik ostro kaznuje: Izključi ga iz družbe Jezusove, dasi je bil Mansiglia drugače goreč in poln talentov.

23. — Pred odhodom na skrajni vzhod.

Svetnik je odjadral iz Malake proti Kočinu. V cejlonski morski ožini zajme ladjo silen vihar, ki tri dni zapored buči in razsaja. Frančišek spove vse, ki

R. E. Köpcke.

Naslednjo nedeljo pa se je Francišek mej pridigo nenadoma
ustavil ter zamaknil....

so bili na ladji in opominja k molitvi. V trenutku pa, ko drvi vihar ladjo proti morskim pečinam in že vsi mislijo, da jo zdajci razdrobi v drobne kosce, stopi Frančišek naprej in zakliče: »Veliki Bog, Oče, Sin in sv. Duh, usmili se nas!« Pri teh besedah ladja kar obstoji, vihar se poleže in utihne.

Dne 21. januarja l. 1548 je svetnik prispel v Kočin, od koder je pisal po sodelavce v Evropo. Nato se poda na ribiško obrežje, kjer ga Paravi, njegovi prvi učenci, z nepopisljivim veseljem sprejmejo. Na cejlonskem otoku spreobrne kandijskega kralja.

Dne 20. marca 1549 dospe v Goo. Ker ni našel tam kraljevega namestnika, se je podal k njemu v Bazain. Kandijski kralj je namreč prosil Portugalce pomoči proti nevernikom in sv. Frančišek je moral za to pomoč posredovati. Kraljevi namestnik mu v vsem ugodi. Podjetje je namreč obetalo v verskem oziru obilo sadov.

V Goi je Frančišek pred vsem podučeval Japonca Anšira in njegova dva služabnika v sveti veri. Na binkoštni praznik je vse tri krstil. Anširo je dobil ime Pavel, ker se je zavod v Goi imenoval Zavod sv. Pavla, služabnika pa sta dobila ime eden Janez drugi Anton. Anširo je razodeval toliko pobožnost, da se v Frančišku obudi želja, zanesti luč sv. evangelija tudi na Japonsko, ker je imel že pri prvem Japoncu tako lepe uspehe. Tudi ne prezre, da mu je previdnost poslala Anšira za kašipota. Zavoljo neugodnega letnega časa pa je moral tisto poletje ostati v Goi. Da bi se okrepečal za nadaljne apostolsko delo, se vda notranjemu življenju odtegnivši se vsemu svetu v neko samoto, kjer ga je Bog z velikimi tolažbami navdajal.

Iz Goe je poslal v Malaško očeta Frančiška Pe-

rez-a in brata Roka Oliviera, ki sta tam ustanovila jezuitski zavod, ki je skrbel za vse tiste vzhodne kraje.

Za te dobe je prišlo iz Evrope v Goo pet jezuitov. Svetnik jim odkaže pokrajine, v katerih naj bi delovali. Poda jim v 30 točkah potrebne nauke in odide potem najprej k Paraviom, ki jih je divji narod Badaži neprestano napadal. Takrat se je bila raznesla v Goi vest, da je bil ubit tudi oče Francišek. Žalost, ki je vsled te vesti zavladata, se je kmalu spremenila v veliko veselje, ko se je svetnik vrnil v Goo. Tja je prišlo takrat znova pet jezuitov iz Evrope Francišku v pomoč. Tudi tem je odkazal pokrajine, potem se pa odpravil najprej v Kočin. Tu je krstil kralja otokov Maldive in je ozdravil s samim znamenjem sv. križa dečka, ki je bil smrtno bolan. Iz Kočina se je podal v Bazain, kjer je prosil kraljevega namestnika, naj bi izdal ukaz glavarju v Malaki, naj bi mu preskrbel ladjo, na kateri bi se podal na Japonsko. Ko se je vrnil v Goo, je določil očeta Pavla Camerina za svojega namestnika v Indiji in je vse uredil za odhod na daljno pot. Francišek je smatral spreobrnitev Anscira in njegovih dveh služabnikov za klic božji na Japonsko. Ob tej priliki je pisal sv. Ignaciju: »Trdno sem prepričan, da se bo nauk Kristusov na Japonskem ukoreninil, da bo imel velike uspehe in da bo obrodil veliko sadov.« Do ladje so svetnika spremljali tovariši in veliko ljudstva, ki je jokalo ob slovesu. Z njim so odšli oče Kozma Torres, Pavel Anširo, njegova dva služabnika Janez in Anton in oče Alfonz Castra, katerega je svetnik namenil za moluške otoke. Ustavili so se nekoliko v Kočinu in meseca maja l. 1549 dospeli v Malako.

24. — Na Japonskem.

V Malaki je Frančišek izvedel, da je eden japonskih kraljev odpravil poslanca v Indijo, ki naj bi pridobili krščanskih učениkov. Vsled tega se je z odhodom podvzival ter se že dne 24. junija l. 1549 odpeljal s Pavlom Anšikom in njegovima služabnikoma Janezom in Antonom na kitajski ladji v Japonijo. Po dolgi in viharni vožnji so dospeli dne 15. avgusta l. 1549. v japonsko mesto Kagošima, ki je bilo rojstno mesto Pavla Anšira. Mej vožnjo se je Frančišek učil od Pavla Anšira začetnim pravilom japonskega jezika. To učenje je nadaljeval na Pavlovem domu še štirideset dni ter je mej tem vso njegovo družino spreobrnil in krstil.

Razmere na Japonskem — politične in zlasti verske — so bile nad vse žalostne. Razen navadne poganske duhovščine so imeli tudi vrsto redovnikov, ki so se imenovali bonci. Ti so sicer ljudstvu oznanjevali stroge nauke, sami pa živeli razkošno in nesramno.

Brž po prihodu v Kagošimo se je Pavel Anširo podal k svojemu kralju ali kraljiču v Sazzumo, kajti sedanje japonsko cesarstvo je bilo takrat razdeljeno v približno šestinšestdeset malih kraljevin. Kralj ga prijazno sprejme in radovedno vpraša: Kakšna je dežela, od koder prihaja, kakšni so ljudje, kakšno vero, kakšne šege in navade imajo? Pavel govori zlasti o krščanski veri in videč, da ga na dvoru radi poslušajo, pokaže lepo podobo Marije z detetom Jezusom v naročju, katero mu je Frančišek podaril. Kralj, ki ga milost božja prešine, pade pred podobo na kolena. Pred njo padejo tudi vsi dvorniki in ko pride na to kraljeva mati, se vrže istotako vsa ginjena pred njo na kolena. To so bili prvi na Japonskem,

Predniku Ninšitu niso dale več miru besede svetnikove:
Tvoja duša je neumrljiva....

ki so molili dete Jezusa in počastili presveto Devico. Pavel začne nato pripovedovati materi kraljici vse zgodbe iz Jezusovega življenja, ki so se jej zdele nad vse prijetne in lepe. Ko se je Pavel Anširo vrnil v Kagošimo, je mati kraljica poslala za njim dvornika s prošnjo, naj bi zanjo kak slikar preslikal podoba M. B. z detetom Jezusom. Ker pa ni bilo dobiti pripravnega slikarja, so na dvor poslali obširen zagovor krščanske vere. Pavel Anširo je s svojo gorečnostjo veliko dosegel.

Mej tem pa se je Frančišek pridno in neumorno učil japonskemu jeziku, kar mu je bilo težavno delo. V nekem pismu v Evropo pravi svetnik, da se mu je zdelo na Japonskem, da je ko kip, ki ne more nič delati nič govoriti, ker ni znal jezika. Zato pa se je z vztrajno voljo učil in tudi priučil, da je mogel oznanjevati božjo besedo.

25. — Sv. Frančišek in Ninšit.

V Kagošimi so bonci imeli samostan in njih prednik je bil Ninšit, ki je Frančiška parkrat k sebi povabil. Frančišek bi bil rad pridobil bonce, da bi mu ljudstva ne dražili, pa je bilo vse zaman.

Prvo premišljevanje v tem budističnem samostanu je bilo: »Kaj ostane za človekom, ko mu odsečejo glavo?« Odgovor se je glasil: »Nič, kajti s telesom umrje tudi duša!« Sv. Frančišek pa jih je podučil: »Telo umrje in razpade, toda duša živi. Ako je človek dobro delal, bo dobil večno plačilo, ako pa slabo, večno pogubo!«

Predniku Ninšit-u niso dale več miru besede svetnikove: »Tvoja duša je neumrljiva!« — Nekoga dne mu je svetnik rekel: »Ko bi vam bilo dano na izbir, kaj bi si izbrali: mladost ali starost?«

»Mladost!« je odgovoril Ninšit, »ker v mladosti dela človek lahko, kar hoče!«

Frančišek pa mu reče: »Kaj je mornarju bolj všeč: ali čas, ko je na odprtem morju v vrtincu viharja ali čas, ko prijadra v mirno pristanišče?«

Ninšit je žalostno odgovoril: »Razumem, razumem, toda o meni to ne velja, ker ne vem, kam sem namenjen!«

In ni se mogel odločiti za Kristusa!

Ko je Frančišek zapustil Kagošimo, je Ninšit zatrjeval drugim misijonarjem, ki so prišli tja: »Jaz zaničujem sedaj Budo in Amido (najvišje budistično božanstvo) in molim le pravega Boga.«

Pri vsem tem pa se ni upal storiti odločilnega koraka in sprejeti sv. krsta. Na smrtni postelji je sicer klical katoliškega duhovnika, a ta je prišel, ko je bil Ninšit že mrtev ...

26. — Sv. Frančišek pred kraljem in pred kraljico.

V štiridesetih dneh se je Frančišek tako priučil jeziku, da je v njem že lahko razlagal apostolsko vero. Na sv. Mihaela dan se torej poda po Pavlovem priporočilu na dvor v Sazzumo. Kralj in kraljica ga sprejmeta z vso častjo in se ž njim razgovarjata dolgo v trdo noč. Ne moreta se načuditi, da so Frančišek in njegovi tovariši le radi tega zapustili domovino in prišli s tolikimi težavami in nevarnostmi v Japono, da bi učili pravi pot v zveličanje. Pri tej priliki izreče kralj znamenite besede: »Le dobro shranite svoja sv. pisma, zakaj če je vaša postava prava, upri se bodo vsi hudobni duhovi zoper njo in od njih zlobnosti se vam je vsega bati.« Na to da svetniku dovoljenje, da sme po vseh njegovih deželah pridigati in razglasi javno, da smejo podložni brez strahu sprejemati krščansko vero.

29. — Frančišek med japonskim ljudstvom.

29. — Frančišek začne sedaj neutegoma pridigati v Kagošimi. Najprej razloži ljudstvu prvi člen apostolske vere. Nauk o trojedinem Bogu in vsemogočnem Stvarniku nebes in zemlje napravi strašanski hrup, kajti Japonci so bili pogreznjeni v najostudnejše malikovanje. Delo je bilo zelo težavno in trdo, ker so mu povsod nasprotovali bonci. S prvega so se ljudje tej novi veri posmehovali, umnejši pa so razmišljali in sklepali, da je skoraj neverjetno, da bi napravil tujec, ki ne išče gmotnih dobičkov, tako dolgo pot le z namenom, da bi jim pravljice dopovedoval. Zato so se svetniku približali in mu svoje dvome razodeli. Frančišek jim vse tako jasno razloži, da jih že v malo dneh mnogo pristopi k sv. krstu. K dobremu uspehu je veliko pripomoglo brezmadežno in ostro življenje sv. Frančiška, največ pa čudeži, ki jih je delal. Velik hrup je vzdignil zlasti ta-le dogodek: Hči nekega plemenitaša umrje v najlepših mladih letih. Oče je zanj storil tisoč obljub malikom, pa le ni bil uslišan. To ga spravi v divji obup. Dva spreobrnjenca ga skušata utolažiti svetovaje mu, naj se obrne na sv. Frančiška s prošnjo, naj bi mu hčerko obudil v življenje. Žalostni oče hiti k svetniku, mu pade k nogam in ga roti s solzami v očeh, naj mu obudi hčerko v življenje, ker da hoče potem sprejeti krščansko vero. Frančišek, ginjen po očetovih prošnjah in želeč pomagati nesrečnemu ajdovskemu ljudstvu iz malikovavstva, moli s svojim tovarišem Fernandecem go-reče za mrtvo hčer. Spoznavši po božjem navdihu, da je prošnja uslišana, vstane od molitve in reče očetu: »Pojdi, tvoja hči živi!« Japonec odgovori: »Kako je to, jaz sem svojo hčer mrtvo zapustil, on pa pravi, da živi!« Ves zamišljen gre domov, a že na potu mu pri-

Francišek začne sedaj neutegoma pridigati v Kagošimi....

de naproti služabnik, ki mu veselo zakliče, da njegova hčerka živi in da je popolnoma zdrava. Zdaj še-le se Japonec podviza domov. Ko pa stopi v hišo steče mu hčerka v naročje in na vprašanje, kdo jo je smrti otel, pripoveduje, da sta jo rešila dva častitljiva moža. Japonec se sedaj brž vrne s hčerko k sv. Frančišku, da bi se mu zahvalil. Ko pa ugleda hčerka sv. Frančiška s tovarišem, zavpije: »Oče, to sta tista dva moža, ki sta me iztrgala peklu.« To izrekši pade na kolena pred svetnika in se mu srčno zahvali. Tako tudi oče. Oba prejmeta potem poduk v krščanskih resnicah in se dasta krstiti. Po njunem zgledu storijo tako vsi, ki so bili v hiši in tudi mnogo drugih. Neka mati je prinesla k svetniku sinčka, hudo bolnega, po vsem telesu zateklega. Svetnik je nad njim le rekel: Bog naj te blagoslovi! in takoj je bil zdrav. K drugemu bolniku-gobavcu je poslal le svojega tovariša z naročilom, naj ga vpraša, ali hoče postati kristjan. Alko obljubi, da hoče, naj naredi nad njim sv. križ. Tako se je zgodilo in gobavec je popolnoma ozdravel. Vsled teh čudežev nastane po celi kraji ni velik hrup in sv. vera se začne čvrsto razširjati. Prav to pa je vzbudilo v boncih velik strah, da ne bi izgubili časti in dohodkov. Zato sklenejo sv. Frančiška — evropskega bonca, kakor so ga zvali — pogubiti. Zmerjajo ga, mečejo nanj kamenje in gredo naposled h kralju, naj bi ga izgnal. Okoliščine so jim bile ugodne. Kralj je bil prav takrat nevoljen, da so Portugalci ostali tisto leto pri njegovih sovražnikih v fi-randskem pristanišču, dočim so prej vedno zahajali v Kagošimo. Bal se je, da ne bi kupčija škodo trpela. Mislil si je, da bi bili to misijonarji lahko preprečili. Radi tega je boncem odgovoril, da ni mislil nikdar vere v deželi preminjati, da se je pa misijonarjem kazal prijaznega, ker je upal, da bo stem kupčijo po-

vzdignil. Kmalu nato je objavil odlok, s katerim je misijonarjem prepovedal oznanjevati Kristusove nauke in je podložnim s smrtno kaznijo zapretil, da ne smejo nove vere sprejemati. Sv. Frančišek se brž poda h kralju hoteč ga pregovoriti. Zatrjeval mu je, da ni o vsem tem nič vedel in da se hoče v bodoče potruditi, da se Portugalci vrnejo. Toda kralj, ki so ga bili bonci prestrašili, je ostal pri svojem sklepu, Frančišek uredi malo krščansko občino v Kangošimi zapustivši jej Pavla z lastnoročno mu spisanim katekizmom in se poda v kraljestvo Firando. Krščanska občina v Kagošimi je ostala zvesta, čeprav so bonci Pavla pregnali. V trinajstih letih so kristjani sami še 500 malikovavcev spreobrnil in je sam kralj bil vesel njih zvestobe, da je pisal jezuitskemu provinciјalu v Indijo, naj pošlje novih misijonarjev.

30. — Sv. Frančišek zapusti Kagošimo in gre oznanjevat sv. vero v druge kraje, zlasti v Miako.

Zapustivši Kagošimo v septembru l. 1550, se je ustavil na več krajih, kjer je povsod z gorečnostjo oznanjeval sv. nauke in ustanavljal povsod male krščanske občine. Ko je prišel v Firando, so ga Portugalci sprejeli nad vse sijajno in ga z veliko slovesnostjo spremljali na dvor h kralju, ki mu je podelil oblast, da sme po vsem kraljestvu oznanjevati krščanstvo. V dvajsetih dneh jih je tu več krstil ko v Kagošimi v enem celem letu. Tu je pustil očeta Torres-a in sam odpotoval v Jamaguši, glavno mesto nangatskega kraljestva, ki je bilo prava Sodoma na Japonskem. Celotroci so metali za njim kamenje in blato in ga zasmehovali. Vse to so delali, ker so bonci dražili proti njemu ljudstvo. Kralj ga je poklical k sebi in ga je z visokega prestola vprašal, kdo da je in s kakšnim namenom je prišel iz takó odda-

ljenih pokrajin na Japonsko? Svetnik mu je odgovoril: »Jaz sem poslanec vsemogočnega Boga in sem prišel oznanjevat japonskemu ljudstvu njegovo postavo.« Nato kralj: »Kdo je ta Bog in kakšna je njegova postava?« Svetnik začne na dolgo in široko razlagati sv. resnice in neusmiljeno bičati pregrehe navzočih plemenitašev in tudi samega kralja. Eno uro je govoril kralju in plemenitašem, a vse zaman. Srca so topot ostala ledena in trda, toda milost božja je kasneje rodila obilo sadu.

Od tod se je svetnik odpravil v Miako, glavno mesto največjega japonskega otoka. Spremljal ga je brat Janez Fernandez in dva nova japonska kristjana Bernard in Matej. Na potu je svetnik trpel veliko preganjanja pa tudi drugih nezgod. Tako je obolel in se je radi mrzlice moral ustaviti v mestu Sakai. V nekem kraju so ga iz mesta zagnali in ga kamenjali in bi ga bili ubili, ko ne bi bila huda nevihta razgnala ubijalcev. Po velikih trudih je dospel v Miako sredi februarja l. 1551. V prejšnjih časih je bilo tu glavno mesto vsega japonskega cesarstva in sedež japonskih cesarjev. Tu je bila tudi stolica glavnega bonca. Svetnik je hotel dobiti od cesarja, ki so ga imenovali Dairi in od glavnega vseh boncev dovoljenje, da bi smel oznanjevati sv. resnice po vsem kraljestvu. Toda prav takrat je tam divjala meščanska vojska. Svetnik se je mudil v Miaku enajst dni, pa ni mogel nič opraviti. Ljudstvo ga je kamenjalo. Zato je z bolestjo v srcu zapustil mesto in se podal spet v Jamaguši, glavno mesto nangatskega kraljestva.

31. Sv. Frančišek pri kralju v Jamaguši.

Sv. Frančišek je hotel sedaj pridobiti kralja v Jamaguši s prekrasnimi darovi, ki jih je prinesel od

Zato je z boleštjo v srcu zapustil mesto Miako....

portugalskega namestnika v Indiji in od škofa iz Goe. Kralj ga prijazno sprejme občudovaje nenavadna, v Japoniji neznana darila. Iz hvaležnosti pokloni svetniku obilo zlata in srebra. Toda Frančišek ne sprejme zlata in srebra. Kralju sporoči, da ni prišel v Japonijo zavoljo denarja, ampak da izroči Japoncem neizmerni zaklad božjih resnic. Kralj se začudi rekoč: »Kako je to? Naši bonci niso zlata in srebra nikoli siti, ti pa nočeš ne tega ne onega!« Še bolj pa se kralj začudi, ko vpraša svetnika, kaj bi mu bilo torej všeč in ko sv. Frančišek odgovori: »Nič drugega ne želim ko dovoljenja, da smem v celem tvojem kraljestvu oznanjevati pravega Boga!« Ta odgovor je kralja ginil in hkrati prepričal o dobrih namenih sv. Frančiška. Takoj je dal razglasiti, da smejo misijonarji po vsej Japoniji oznanjevati Kristusov nauk in da jim ne sme nihče kaj žalega storiti. Podaril jim je tudi star boncovski samostan za stanovanje in lep prostor za cerkev.

Vsled kraljevega ukaza se je ljudstvo začelo takoj lepo obnašati nasproti svetniku in tovarišem. Ko je bil prvokrat v Jamaguši, so ga zaničevali in kamenjali, zdaj so ga zvesto poslušali in spoštovali. Samostan, kjer je bival, je ljudstvo kar oblegalo. Dvomi, ki so jih imeli zoper njegove nauke, so bili ti-le: »Ako je en sam Bog, mora ta Bog biti ali dober ali hudoben. Če je dober, kako je ustvaril hudobne duhove? Če je hudoben, kako je ustvaril ljudi, ki so dobri? Dalje, kako je mogoče, da bi Bog kaznoval en sam smrtni greh z večno kaznijo? Dalje, kako je mogoče, da bi bil Bog ustvaril človeka tako silno nagnjenega v greh?« Vse te dvome je moral svetnik z nauki sv. vere reševati in pojasnjevati. Najbolj je Japonce bolelo, ko je Frančišek govoril, da se nihče ne more zveličati, ako ne izpol-

njuje božjih zapovedi. »Kako je mogoče, da bi bil dobri Bog zapustil Japonsko in da ne bi bil našim prednikom nikdar razglasil svojih zapovedi?« Svetnik jih je skušal potolažiti, češ, naj bodo veseli, da so vsaj sedaj tako srečni, da slišijo božje zapovedi. Toda ljudstvo se ni dalo utolažiti in je jokalo, češ, vsi naši predniki so pogubljeni. Svetnik pa je na to odgovoril, da je temeljna božja postava zapisana vsakemu v srce in da kdor po tej naravni postavi ravna, dobi od Boga že dovolj milosti, da se lahko zveliča.

Sv. Frančišek je tu s samim znamenjem sv. križa ozdravil mnogo bolnikov. Bog mu je tu dal tudi dar jezikov, da je gladko govoril v japonskih narječjih. S početka je bilo videti, da žetev ne bo velika, ker ni hotel nihče prvi sprejeti sv. krsta. To pa se je kmalu spremenilo. Nekega dne je pridigal oče Fernandec na velikem trgu. Poslušala ga je ogromna množica. Zdajci stopi nekdo izmed množice, začne zaničevati sv. nauke in pljune očetu v obraz. Vsa množica postane nejevoljna, le Fernandec je bil miren, in je potrpežljivo molčal, si obrišal obraz in pridigoval dalje. Iz tega je neki plemeniš, ki je bil navzoč in ki je bil prišel le ugovarjat, sklepal tako-le: »Vera, ki daje moč človeku, tako krivico pretrpeti, mora biti božja in ti evropski bonci, ki tolike žrtve prenašajo in svet in smrt zaničujejo, morajo biti pač prepričani o resnici naukov, ki jih učijo in si morajo biti pač svesti večnega zveličanja, ki ga upajo in večnega trpljenja, s katerim žugajo grešnikom. Razumnost zahteva, da se s tem ne igramo.« In takoj po končani pridigi se je podal k Frančišku proseč sv. krsta. Po prejetem poduku je bil ta prvi, ki je v Jamaguši prejel sv. kirst. Kmalu za njim se je spreobrnilo še 500 ajdov, mej njimi

tudi neki imeniten in učen mož, ki je dobil ime Lavrencij in ki je potem 30 let v Japoniji oznanjeval sv. vero, veliko imenitne gospode sprebrnil in zlasti veliko mladeničev v sv. cerkev sprejel. Lavrencij je sedaj odkril svetniku in misijonarjem nesramno življenje boncev, njih goljufije in sleparije, s katerimi so iz ljudstva denar izžemali in je zato v zmoti pridrževali. Te njih hudobije začne sedaj Frančišek očitno bičati ter jih s svojimi pridigami in govori tako daleč pripravi, da so se morali skrivati. Veliko njih je opustilo peklensko rokodelstvo in sprejelo sv. krščansko vero. Češčenje malikov je ponehovalo, mesto tega pa se je začel povsod moliti pravi Bog in Zveličar Jezus Kr. V tem letu se je dalo v Jamaguši krstiti 3000 ajdov, ki so bili vsi v veri goreči in so potem pri oznanjevanju sv. vere pomagali.

Mej to prekrasno žetvijo v Jamaguši dojde svetniku iz Indije nujno sporočilo, naj bi se neutegoma podal tja. Hkrati dobi pismo od kralja japonske dežele Bungo, naj bi prišel v glavno mesto Funaj, ker ga srčno želi spoznati. Vsled teh sporočil pokliče dva patra Cosima in Fernandez-a iz Firanda in izročivši jima skrb za krščansko občino v Jamaguši, odpotuje z Lavrencijem in s štirimi drugimi krščanskimi osebami v drugi polovici meseca septembra l. 1551 v Funaj. Mej temi štirimi sta bila dva mladeniča, ki jima je kralj v Firandu odvezel vse premoženje, a ju je Frančišek namenil za bogoslovnico v Goi.

32. — Pri kralju dežele Bungo.

Frančišek je kakor po navadi hodil peš in nosil oltarni kamen s svetinjami, keli in druge cerkvene posode v vreči na hrbtu. Na potu mu noge tako ote-

čejo, da se je moral ustaviti v neki vasi tri milje od funajskega pristanišča Fiži. Njegovi tovariši gredo naprej in naznanijo portugalskemu ladjevodji Eduardu Gami, ki je bil takrat tam, da je Frančišek Ksaverski na potu. Brž skliče Gama Portugalce skupaj, ter gredo v velikem sijaju svetniku naproti. Ugledavši ga v družbi z dvema mladeničema iz Jamaguše, stopi kapetan s konja, se mu vrže k nogam ter mu poljubi roko, ves zavzet, ko vidi poslanca apostolskega sedeža v taki borni opravi in z vrečo obloženega. Frančišek je vsakega posebe objel in se od veselja razjokal. Niso ga pa mogli pripraviti, da bi bil zasedel konja. Tako gredo iz spoštovanja do njega vsi peš. Prišedši na krasno ozaljšano ladjo sprožijo štirikrat vse topove, da bi oznanili bližnjemu mestu posebno prigodbo. Sam kralj pošlje enega svojih dvornikov gledat, kaj da je? Gama odgovori, da se praznuje prihod Frančiška Ksaverskega, ki je imeniten in svet mož, katerega tudi kralj portugalski visoko spoštuje. Dvornik se nad tem začudi, kajti bonci v Jamaguši so bili po Funaju raztrobili, da je Frančišek malovreden človek, ki je s hudiči v zvezi in tak izvržek, da se studi še golazni, katere je ves živ. Nadalje pa pove dvornik, da je njegov gospodar - kralj silno umen mož, ki se v sodbi ne prenagli in če ga Portugalci zagotovijo, da je Frančišek brez graje, jim bo gotovo več veroval kakor boncem, o katerih pač dobro ve, da so nevoščljivi hudobci. Sedaj začne Gama naštevati dvorniku vsa dobra dela Frančiška Ksaverskega, njegove zasluge in čudeže. Dvornik je vse to sporočil kralju. Kralj odpošlje v Fiži enega izmed prvih vitezov v spremstvu s tridesetimi jezdec, da bi svetnika čimpreje izvabili v Funaj na dvor. Vitez izroči Frančišku kraljevo pismo, ki se je glasilo:

»Prosim na kolenih vašega Boga (ki ga priznavam za Boga vseh bogov in za najboljšega mej vsemi najboljšimi, ki živijo v nebesih); naj bi po molitvah vaše vere dal razumeti prevzetnežem, kako dragoceno je vaše življenje in vaše uboštvo, da bi sinovi tega ljudstva, ki jih slepijo goljufive obljube tega sveta, ne ostali v zmotah. Naznanite mi, kako je z vašim zdravjem?« Nato obljubi svetnik, da se hoče v kratkem podati v Funaj. Kraljevega odposlanca je najbolj presunilo uboštvo sv. Frančiška. Rekel je: »Resnično velik mora biti krščanski Bog, ki si izbira v svojo slavo ljudi tako velikega uboštva.«

Gama in tovariši so sklenili, da hočejo spremljati svetnika h kralju z vsem sijajem, da bi Japonci izvedeli, kako časti Evropa svojo duhovščino. Frančišek se je na njih prošnje oblekel v praznično obleko. Napravili so ladje in odpluli po reki Fiži, ki deli mesto Funaj na dva dela. Vse mesto se je zbralo na bregu. Na ladjah so imeli Portugalci tudi godbo, kar je slovesnost povečalo. Ko so izstopili, je bilo za svetnika že pripravljeno nosilo, ki je je poslal kralj. Frančišek je to ljubeznivo odklonil rekoč, da hoče iti peš. Tako so hodili po ulicah z vsem sijajem. Pred sprevodom je jezdil kapitan Gama. Ko so prišli na dvor, je kralj pričakoval svetnika stoje in mu je šel naproti, ko ga je zagledal. Kralj sam se mu je trikrat do tal poklonil, čemur so se vsi čudili. Ponižni Frančišek je hotel kralju noge poljubiti, a kralj mu tega ne dovoli, ampak veli, naj se usede poleg njega. Po kratkem pogovoru prevzame svetnik s svojo ljubeznivostjo kralja tako, da mu je vse zaupal kakor kakemu staremu znancu. Svetnik zasuče govorico na sv. vero in razloži kralju in njegovemu spremstvu pogloblitve resnice. Kralj ga posluša z

R. S. Kopylov

Tako so hodili po ulicah z vsem sijajem

veseljem in z radovednostjo, potem reče svojemu bratu: »Ali more biti kaj lepšega in višjega, kakor smo pravkar slišali? Ali je kaka reč, ki bi bila bolj po pameti? Naši bonci nam le basni pripovedujejo in ne morejo govoriti, da ne bi sami sebi ugovarjali; njih vednost je le zmeda.« Pri teh besedah je vstal eden izmed pričujočih boncev: Fajšandono in je začel proti Frančišku in proti kralju surovo razsajati, da so ga morali odstraniti. Svetnik je smehljaje se rekel kralju: »Take reči je dobro zapomniti si za čas, ko mine jeza in se bo ta človek zavedel.« Nato je kralj Frančiška in Portugalce povabil na obed. Od tistega časa je svetnik večkrat zahajal s tovariši na dvor. Svetnik je nagovarjal kralja pred vsem, naj bi se vse poganške nesramnosti, celo sodomitske nečednosti, ki so jih narokovali bonci, od dvora odpravile, kajti vedel je, da ne morejo rasti tam žlahtne cvetke krščanske vere, kjer poganjajo poganške nečiste strasti. To se Frančišku z božjo milostjo posreči. Drugo, kar je hotel svetnik doseči od kralja, so bili obilni milodari ubogim, ker je upal, da bo s tem prej doseget milost sv. vere. Kralj je tudi v. to privolil, dasi so ga bonci učili, da so uboge ljudi bogovi zapustili. Frančišek pa je poleg tega pridno učil tudi po hišah in trgih. Pri tem mu je naklonjenost kraljeva veliko pomagala. Obilna množica je prosila sv. krsta. Neka dne pridiguje na velikem mestnem trgu, kjer se do malega snidejo skoraj vsi prebivalci. Tu stopi nenadoma naprej najbolj učeni in čislani izmed boncev, po imenu Giran iz Kanafame, ki se je s Frančiškom že večkrat prej o veri razgovarjal, da bi japonsko vero očitno branil. Toda svetnik ga o resnici sv. vere tako jasno in trdno prepriča, da je Giran predenj padel na kolena in s povzdignjenimi

rokami in ves objokan začel tako-le očitno spoznavati: »Tebi, o Jezus Kristus, edinorojeni Sin pravega Boga, se vdajam, Tebe spoznavam s srcem in z ustmi za svojega Stvarnika, Gospoda in Odrešenika. Čuj, japonsko ljudstvo, čujte, bonci, bratje moji! Jaz spoznavam, da je bilo vse, kar sem govoril in učil, sama laž in da ni drugega Boga razen tega, ki ga oznanjuje ta sveti mož. Prosim vas v vsej ponižnosti, odpustite mi, da sem vas dosihmal goljufal. Rotim vas, oznanite vsemu svetu, da sem svoje zmote spoznal in od sedaj naprej nobene vere za pravo ne spoznavam kakor krščansko, ki se Vam tu oznanjuje.« Ta nenadna spreobrnitev napravi v mestu veliko hrupa, pa tudi tolik potres v srcih, da jih je še tisti dan naprosilo petsto sv. krsta. Svetnik krsti Giran-a in še mnogo drugih, ki so bili že dovolj podučeni v veri. Vsi drugi so se morali prej dobro podučiti.

Zaradi Giranove spreobrnitve se bonci silno raztogote in že preiščujejo, kaklo bi mogli apostolskega moža in vse Portugalce pobiti. Nekega dne so privedli najbolj učenega bonca, ki naj bi se pred kraljem prepiral s Frančiškom in ga osmešil. Bonec vpraša svetnika: »Ali me ne poznaš več?« Svetnik odgovori, da se ne spominja, da bi ga bil kdaj videl. Bonec na to: »Tovariši! Ta človek ne bo veliko prida, ker se ne spominja, da bi me poznal, čeprav je stokrat občeval z menoj.« Potem je pogledal svetniku v obraz in mu dejal: »Ali imaš še kaj žide, ki si mi jo prodajal pred tisoč in petsto leti.« Svetnik mu odgovori, da ni nikdar v svojem življenju trgoval in da ne razume, kako bi bila mogla biti pred tisoč in petsto leti skupaj, saj nima nobeden izmed njih niti sto let. Toda bonec začne sedaj razlagati neumni nauk, da se duša po smrti preseli v drugega človeka,

ki se takrat rodi. Ko je bonec končal, je sv. Frančišek razložil krščanski nauk o neumrljivosti duše, o sodbi, o plačilu in kazni, o vstajenju mesa itd. Bonec je začel tako vpiti, da ga je moral kralj odpraviti iz dvorane. Osramočeni bonci pa so se hoteli maščevati. Na ukaz najvišjega bonca zapro vse templje in nabijejo na vrata naznanilo, da je prepovedano malikom darovati, dokler niso Portugalci izgnani iz dežele. To ima uspeh. Razdraženi pogani prihrume nad bonce, da naj jim templje odpro. Ko pa vidijo, da se to ne zgodi, hočejo Portugalce napasti. Že jih dere na tisoče proti pristanišču. Portugalci se umaknejo s čolni na morje. Tedaj se Gama domisli, da je svetnik ostal v mestu, kjer je izpostavljen smrtnemu sovražstvu. Vrnivši se v mesto, ga najde v borni koči, kjer je kristjane navduševal k mučeništvu. Gama ga začne rotiti, naj mesto zapusti in naj si reši življenje, toda vse zastonj. Svetnik mu odgovori: »O gospod kapitan in brat moj! Kaj bi jaz maral, da bi me zadelo, kar vi imenujete nesrečo, da bi bil umorjen zovoljo Jezusa Kr.! Jaz nisem niti vreden, da bi mi Bog podelil tako milost. Da pa ne postanem še bolj nevreden, se nočem zateči za nobeno ceno na ladjo niti kam drugam od tu. Bilo bi veliko pohujšanje za mlado kristjanstvo, ko bi bežal. Videli bi, da slabo izpolnjujem to, kar sem jih učil in bi jim to bilo povod, da bi tudi sami začeli prelamljati obljube, dane Bogu. Ako smatrate vi za svojo dolžnost, da branite potnike, ki so vam plačali voznino, ali naj jaz ne smatram za veliko večjo dolžnost, da umrjem za neskončno usmiljenega Boga, ki je dal svoje življenje na križu, da bi meni pridobil življenje?« Nato se je podal Gama k svojim ljudem in jih začel pregovarjati, naj bi se vrnili in branili očeta Frančiška in dali za sv. vero tudi življenje, če bi bilo treba. Fran-

čišek je imel z bonci na dvoru več javnih razgovorov, pri katerih je bila resničnost sv. vere sijajno dokazana, nauki neukih boncev pa osmešeni. Upor proti kristjanom je kralj z vojaki popolnoma udušil.

Na Japonskem se je na prošnjo sv. Frančiška dogodilo mnogo čudežev. Naj jih omenimo le dvojce:

Nekega dne so privedli k svetniku slepega trgovca, ki je milo prosil pomoči. Svetnik mu naredi na očeh znamenje sv. križa. Pri tej priči je trgovec spregledal in šel veselo domov, od koder je ves vesel privedel svojo družino, ki se je dala krstiti.

V nekem japonskem mestu je razsajala kuga. Ko pride svetnik tja, mu je bilo milo, ko je videl, kako umirajo pogani. Začel je moliti in goreče rotili Boga, naj bi šibo odvrnil. In kar nenadoma je kuga prenehala.

Nekoč je bil svetnik na morju v strašnem viharju. Valovi so pljuskali v ladjo. Nekateri so spuštili čolnič v morje in ga privezali h krmilu ladje. V čolniču je ostalo petnajst oseb, ki niso radi silnega viharja mogli več prestopiti v ladjo. Nesreča je hotela, da se je vezilo utrgalo in vihar je zagnal čolnič daleč proč od ladje ter ga metel semtertja. Čolnič je izginil, da ga niso več videli. Vsi so bili v strahu, da se je gotovo potopil. Frančišek se je zatekel k molitvi. Po molitvi je naznanil, da se bo čolnič srečno vrnil. Čakali so več dni. Bili so prepričani, da se je čolnič potopil in da je v silnem viharju nemogoče, da bi se vrnil. Kar v maglici pa zavpije deček, ki je stal ob jamboru: »Čudež, čudež, glejte, čolnič se vrača!« In v ravni črti jo je čolnič sekal proti ladji. Vsi, ki so bili v njem so se rešili in se srečno vrnil v objem svojih sorodnikov, ki so jih v ladji že težko pričakovali. Veselje je bilo nepopisno. Fran-

čišek pa se je moral skriti v kapitanovo sobo, da se je izognil proslavljanju in zahivaljevanju. Tisti, ki so bili v čolnu, so trdili, da je bil ž njimi tudi Frančišek. Toda drugi, ki so bili v ladji, so dejali, da je to nemogoče, kajti Frančišek je bil ves čas na ladji. Tako so se pričkali. Spoznali so, da je bil svetnik po božji vsemogočnosti hkrati na dveh krajih.*) Ta čudež je nagnil dva poganska sužnja, ki sta bila z drugimi v čolnu, da sta takoj zaprosila sv. krsta.

Frančišek je moral zapustiti Japonijo, ker je bil poklican v Indijo. Dne 20. novembra l. 1551 je stopil na ladjo in odrinil od brega japonske dežele, kjer se je trudil dve leti in štiri mesece. Slovo pri kralju v Funaju je bilo takoj ginljivo, da se je kralj jokal. Le preveč pa je bil še vdan poželjivosti, da bi se bil do dobrega spreobrnil. Zgodilo se je to sedem in dvajset let pozneje. Takrat je sprejel sv. krst in začel živeti resnično krščansko in je v tem tudi stanoviten ostal do smrti. Dobil je ime Frančišek. Za njim je sprejelo sv. krst 70.000 podložnikov. Japonija je kmalu štela okoli 700.000 vnetih kristjanov in preganjanje, ki je trajalo 250 let, ni moglo uničiti mlade japonske cerkve.

34. — Z Japonskega v Goo, iz Goe na Kineško.

Na potu z Japonskega v Goo so prišli v kineško pristanišče Sančan. V Frančišku je dozorevala misel, da bi se podal tudi mej kineško ljudstvo, ki je ječalo v poganski temi. Imel je že pripravljen katekizem v kineškem jeziku. Upal je, da se s kineškim cesarstvom spreobrne ves vzhod h krščanski cerkvi, tudi vse japonske dežele, kajti Japonci in drugi narodi na vzhodu so sprejemali

*) To se je večkrat dogodilo, kakor beremo v njegovem životopisu.

vero in zakone od Kitajcev. Iz Sančana so odšli proti Malaki, kjer so se spet ustavili. Svetnik je tu prestopil v drugo ladjo, ki ga je dovedla dne 24. januarja 1552 v Kočin. V Goo so dospeli začetkom februarja l. 1552. Prišedši tja ozdravi svetnik v zavodu sv. Pavla nekega bolnika, katerega so zdravniki že zapustili in ki je vprav v zadnjih zdihljajih pojemal. Umirajoči se je zavedel in popolnoma ozdravel. V Goo pridejo takrat do malega skoro vsi misijonarji, katere je bil Frančišek pred svojim odhodom v Japonijo poslal po raznih pokrajinah. Pripovedovali so mu, koliko sadu da je njihov trud obrodil. Mesto Goa je postalo mej tem skoraj popolnoma krščansko mesto. Kralja tanorski in trihenamalski sta sprejela sv. krst. Krščanstvo se je povsod utrjevalo. P. Anton Crimenale je dal za sv. vero življenje v ribiški deželi. Njegova kri je bila seme, ki je obrodilo obilo sadu.

Sedaj obrne Frančišek svoje misli v Kino. Seboj vzame nekaj patrov in kineškega mladeniča Antona, ki se je vzgajal v zavodu sv. Pavla. Odrinil je iz Goe Veliki četrtek dne 14. aprila 1552. Med vožnjo je opominjal tovariše z žalostnim obrazom, naj molijo za mesto Malaka. Frančišek je le prereres govoril, kajti huda nalezljiva mrzlica je pobirala najtrdnejše može. Malačani se njegovega prihoda silno razveselijo. Svetnik je takoj začel opravljati dela usmiljenja. Tovariše je nastavil v bolnico in ukazal tja zanašati uboge, ki so ležali po tlaku. Ko je bila bolnica napolnjena, da za druge napraviti kočje iz desk od razbitih ladij ter oskrbi živeža in zdravil. Bil je pravi čudež, da niso niti on niti tovariši pri tej trudopolni službi oboleli. Tu se je dogodil tudi očiten čudež. Neki mladenič je v zmoti del strupeno puščico v usta

in umrl. Svetnik pride tja, ko ga že mislijo nesti k pogrebu. Na materin jok in stok prime mladeniča za roklo in zakliče: »France, v imenu Gospoda Jezusa Kristusa vstani!« Mladenič vstane in stopi potem celo v Jezusovo družbo.

Ko je bolezen v Malaki odjenjala, odrine Frančišek na ladji v Sančan, čeprav mu je malaški brezbožni kapitan Alvaro Ataide delal velike sitnosti.¹⁾ Po štirinajstdnevni vožnji jim poide sladka voda. Zaradi silne žeje jih že nekoliko pomrje, nekoliko pa jih leži v postelji. Zdaj se vsi obrnejo k svetniku za pomoč proseč ga, naj izprosi vode iz nebes. Svetnik veli moliti in se umakne izpred njih. Čez nekaj časa stopi z malim dečkom v čolnič, mu da morske vode pokusiti in ga vpraša: »Jeli sladka ali slana?« Deček odgovori: »Slana«. Potem ukaže še enkrat pokusiti in deček pravi: »Sedaj je pa sladka.« Nato ukaže Frančišek vse posode na ladji napolniti z vodo, jih prekriža in bila je najboljša studenčnica, ki je ne-le zdrave poživila, ampak tudi bolnike ozdravila. Radi tega čudeža je lepo število poganov, ki so bili na ladji, z ženami in otroci sprejelo sv. krst. Med to vožnjo pade v morje petleten otrok, ki nagloma izgine v valovih. Oče, mohamedamec, je bil silno žalosten.

¹⁾ Tu nam je dal Frančišek lep zgled, kako se obnašamo z nasprotniki. Kapitan je delal vse mogoče težave, da bi zabranil izvoljenemu kineškemu poslancu Diegu Peperi in Frančišku v Kino. Frančišek se je maščeval s tem, da mu je vse mogoče vljudnosti izkazoval, in zanj neprestano molil. Ko se je Frančišek poslavljal in so ga nekateri vprašali, ali pojde še pozdraviti kapitana je odgovoril: »Bog čuvaj, da bi šel pozdraviti sovražnika Kristusovega! Kakšno pohujšanje bi bilo to! Videli se bomo pred sodnim stolom.« Diegu Pereiri je pisal: »Najboljše maščevanje je to, če prosimo za nasprotnike milosti božje in jim vse dobro izkazujemo, kar moremo.«

Tri dni je le jokal po sinčku. Tu se mu približa Frančišek. Mohamedan mu s solzami v očeh objubi, da hoče postati kristjan, če mu Bog vrne ljubega sinčka. Preden tretji dan solnce vzide, stoji otrok zdrav na palubi. Na vprašanje očetovo, kje da je bil in kako se je vrnil, ni vedel drugega povedati, ko da je v morje padel. Kaj se je potem z njim zgodilo, mu je bilo popolnoma neznano. Oče je bil ves iz sebe in se je dal z ženo in z otrokom vred krstiti.

35. — Na otoku: Sančan.

Vožnja do otoka Sančan je trajala še 23 dni. Na tem otoku so Portugalci kupčevali s Kitajci, ker se niso upali stopiti v notranjost Kamtonske dežele. Sančan je pust in nerodoviten otok nasproti kineškemu mestu Kanton. Portugalski kupci so si tu zgradili kočje iz lesu, da so v njih stanovali, ker jim ni bilo dovoljeno zidati si hiš iz kamena. Ko je stopil Frančišek na Sančan, je pred vsem poskrbel, da so napravili malo cerkvico iz desk in lesenih stebrov. Tu je maševal vsaki dan, tu je pridigoval.

Mej ondotnimi portugalskimi kupci je bil tudi neki bogatinec Veglio, dober in vesel človek, svetniku naklonjen že iz Japonije, kjer ga je spoznal. Le-ta je dajal obilno miloščino, ki jo je svetnik rabil za uboge. Nekega dne je potreboval Frančišek denarja za doto ubogi siroti, ki bi bila kmalu zapravila nedolžnost in poštenje. Gre k Vegliju, ki ga dobi pri igri. Bil je namreč strasten igravec. Veglio se pokaže iz šale nejevoljnega in reče: »Oče Frančišek, kedar igra slabo izteka, mi mogoče veliko dati; razumni ste, a si niste izvolili ugodnega časa.« Svetnik odgovori: »Za dobro delo je

zmeraj ugoden čas, in če je komu denar v roki, kakor vam sedaj, je najboljši čas dati vbogajme.« Kupec mu reče: »Tu imate ključ do moje blagajne, vzemite, kolikor hočete.« V blagajni je bilo 45 tisoč dolarjev v zlatu. Frančišek vzame le 300. Kmalu potem prešteje Veglio svoj denar, a najde vseh 45 tisoč, kakor poprej. Mislil je za trdno, da ni Frančišek nič vzel. To mu o neki priložnosti tudi očita. Svetnik mu odgovori: »Imel si dobro voljo, podariti Gospodu polovico. On ti bo povrnil. V njegovem imenu ti smem obljubiti, da ti časnega premoženja ne bo nikdar manjkalo in da ne boš umrl nepreviden.« Tako se je tudi zgodilo. Pred smrtjo je razdelil svoje premoženje med svoje otroke in uboge, prejel skesano sv. sakramente in umrl v Bogu.

Životopis pravi, da je tu sv. Frančišek obudil mrtvega dečka v življenje.

36. — Ne na Kineško!

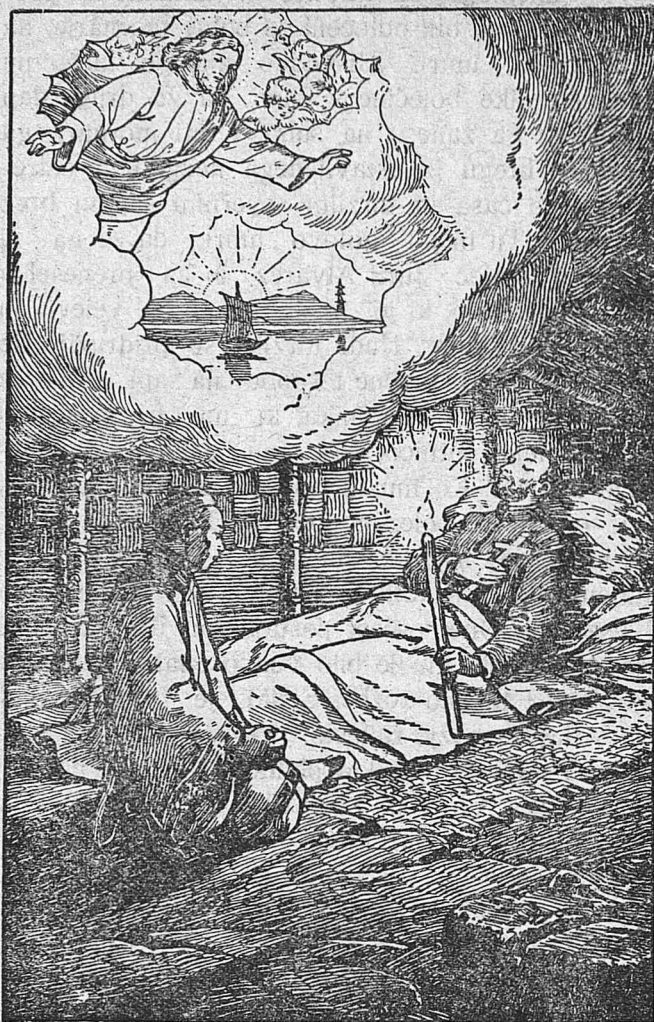
Ko so Portugalci na Sančanu izvedeli, da hoče Frančišek v Kino, so ga skušali na vse mogoče načine zadržati. Povedali so mu, da so bili pred letom dni portugalski mornarji, ki jih je vihar vrgel na suho, z biči razmesarjeni in pahnjeni v temne ječe, kjer še sedaj zdihujejo, ako niso že vsi pomrli od bede. Toda Frančišek je hotel s svojim načrtom naprej. V zadnjem pismu do patra Frančiška Perez-a piše, da je odločen naprej, kajti po besedah Kristusovih ni pripraven za nebeško kraljestvo, kdor je prejel za oralo pa se ozira nazaj... Portugalci pošljejo tudi kitajskih kupcev k njemu, ki naj bi mu predočili, kako ostre so kineške kazni. Toda ti Kitajci so bili previdni možje, ki mu celo svetujejo, naj

gre v Kino, ker je cesar še pred malo časom razposlal učenih mož, ki naj bi poizvedeli o vseh različnih verah in njih razločkih. Svetnik je bil teh vesti zelo vesel in se je začel resno pripravljati na odhod. Ker je njegov kineški spremljevalec Anton, ki je bil vzgojen v Goi, znal le neko kineško narečje in je bil še to skoraj pozabil, moral si je Frančišek poiskati drugega tolmača, ki je bolje poznal lepi kineški jezik. Z nekim kitajskim kupcem pa se je pogodil za 250 zlatih dolarjev, da bi ga na suho postavil in v svoji hiši prikrival, dokler bi se ugodna priložnost ne ponudila spraviti ga pred kantonska vrata. Frančišek mu je pa moral priseči, da ga ne bo izdal za nobeno ceno.

36. — Bolezen in sveta smrt.

Že je bilo vse za odhod na Kineško pripravljeno, kar napade Frančiška nenadoma huda mrzlica, ki traja 14 dni. Mej tèm so vse portugalske ladje odjadrale, pa tudi oni kineški kupec je odšel za svojimi opravili in odšel je tudi novi tolmač. Ostala je le portugalska ladja Sv. križa, ki je na njej prišel Frančišek iz Malake, na kateri so bili njemu sovražni mornarji, večinoma pristaši malaškega guvernerja Alvara Ataidea. Frančišek zaide v največjo bedo, da se le s težavo preživlja. Hodeč večkrat ob bregu obrača žalosten oči na ljubljeno Kino, kalkor svoj čas Mojzes v obljubljeni deželi. Sedaj sliši, da misli sijamski kralj odpraviti sijajno poslanstvo h kineškemu cesarju. Brž sklene vrniti se v Malako, da bi s temi poslanci prišel v Kino. Toda dne 20. novembra 1552 ga spet napade huda mrzlica in Bog mu razodene dan in uro ločitve od tega sveta. Od takrat je bil zamišljen le v večno domačijo.

Ves obnemogel od mrzlice se umakne v prostore ladje, ki so bili odločeni za bolne mornarje, da bi ondi ubožec umrl. Ali vedno gibanje ladje mu prizadene tolike bolečine v glavi, da že drugi dan poprosi, naj ga zaneso na suho. Kruti mornarji ga popuste na bregu izpostavljenega nezgodam ostrega zimskega časa in mrzlim severnim sapam brez podstrešja. Tu bi bil gotovo umrl, da se ga ni usmilit Portugalca Jurij Alvarez in ga prenesel v svojo bomo kočo, ki je imela stene iz vejevja in podstrešje iz slame. Hudi mrzlici se pridružijo še bodljaji v prsih in močne tesnobe na sapi. Alvarez pokliče ladijskega zdravnika, ki mu pri puščanju krvi rani neko čutnico, kar mu nakloni omedlevice in božjast. Ko mu nevesiči in nerodni zdravnik drugič pušča, se bolezen poostri. Bolniku, ki je do sedaj užival le nekoliko mandeljev, ki mu jih je iz usmilitenja podaril ladijski kapitan, se začnejo stiditi vse jedi. Onemoglost postaja od dne do dne večja. Obličje pa mu je bilo vedno enako veselo. Iz njegovih ust ni bilo tožbe. Sedaj je pogledoval v nebo, sedaj na božje razpelo. Pogovarjaje se ljubeznivo z Bogom je pretakal obilne solze. Kineški mladenič Anton je bil ves čas priča tega, kar je sv. Frančišek delal in govoril v smrtni bolezni. Dne 28. novembra se je bolezen shujšala. Začel je blesti. Med tem bledenjem je prisrčno govoril le o Bogu in o Kineški. Ko se spet zave, izgubi govorico in napadejo ga take slabosti, da so vsi od trenutka do trenutka pričakovali smrti. Začetkom decembra se mu je nekoliko zboljšalo, da je začel spet govoriti. Po pričevanju mladeniča Antona je v latinskem jeziku izgovarjal molitevce: O sanctissima Trinitas (presveta Trojica)! Jesu, fili David, miserere mei

Kineški mladenič Anton je bil ves čas priča tega, kar je sv. Frančišek delal in govoril v smrtni bolezni....

(Jezus, sin Davidov, usmili se me)! in: Monstra te esse matrem (Skaži se, da si naša mati)! V noči od petka na soboto od 2. dec. do 3. dec. l. 1552 malo po polnoči upre oči v božje razpelo in izgovori ljubeznivo besede: »V tebe, o Gospod, sem zaupal in na veke ne bom osramočen.« Pri teh besedah mu zasveti na obrazu zveličanski mir in rajsko veselje, njegova sveta duša pa se preseli v nebeško domačijo....

37. — Pogreb.

Sv. Frančišek je živel le 46 let, poslednjih deset let in sedem mesecev v Indijah, kjer je toliko ljudi spreobrnil »kolikor je zvezd na nebu in peska ob bregu morja,« kakor se izraža buča sv. Očeta, s katero ga proglašajo za svetnika. Po telesu je bil nekoliko visoke postave, krepke narave, živahen, ljubezniv a hkratu vedno dostojen, oči je imel nekoliko sinje, čelo obilno, brado in lasi goste in črnokostanjeve, ki so pa v Japoniji po silnih naporih osivele, kožo belo in gladko.

V nedeljo, dne 4. dec. so ga položili brez vseli slovesnosti po mašniško oblečenega v zaboj, napolnjen z neugašenim apnom, da bi truplo prej sprhnelo in bi potem čiste kosti prenesli v Malako. Pokopali so ga na pobočju hriba, ki se strmo dviga iz morja. Pri pogrebu so bili navzoči le kineški gojenec Anton in par drugih. Niti mornarji tiste ladje, na kateri se je svetnik vozil, niso prišli.

Po dveh mesecih je kapitan Svetega križa dal znamenje, da bo ladja odplula. Ukazal je pregledati truplo sv. Frančiška, da bi ostanke prenesli v Malako. Dne 17. februarja 1553 odprejo zaboj, odgrebejo apno in se prepričajo, da je še ves presen in lepo rdeč kakor zdrav človek v sladkem spanju. Da

bi se do dobrega prepričali, odrežejo od noge kosec mesa in pri tej priči se kri pocedi iz noge. Na to sporočilo privre velika množica skupaj, da bi videli truplo svetnikovo, ki ga apno v dveh mesecih in pol ni razjedlo in ki je prelepo dišalo. Od tod odvedejo truplo v Malakio, kjer je kuga, ki je tam že nekaj tednov hudo razsajala, kar naglo ponehala. V Malaki ga pokopljejo zunaj cerkve, kjer je truplo ostalo od meseca marca do avgusta. Takrat so truplo spet odgrebli. Našli so je povsem neizpremenjeno. Sedaj so je deli v drugo bolj dragoceno rakev in je odvedli v Goo. Med vožnjo je bila ladja večkrat čudežno rešena. V Goo so prispeli dne 15. marca l. 1554. Truplo so položili k počitku v cerkvi zavoda sv. Pavla. Leta 1636 je dal napraviti misijonar Marcel Mastrilli z darovi, ki jih je nabral v Evropi in Indiji, srebrno rakev. Pokrov te rakve ima obliko krone in je istotako iz čistega srebra. K tej rakvi, v kateri počiva sedaj truplo sv. Frančiška v cerkvi Dobrega Jezusa, se ne-prestano zatekajo velikanske množice indijanskih romarjev. Ko bi hoteli pisati o vseh čudežih in milostih, ki jih prejemaajo verniki po sv. Frančišku, bi napolnili celo knjigo.

38. — Po smrti.

Indijanci in Japonci so začeli precej po smrti častiti Frančiška za svetnika. L. 1619 ga je papež Pavel V. prištel mej zveličane, papež Gregor XV. leta 1621 skupno s sv. Ignacijem mej svetnike. Leta 1744. preišče nadškof v Goi na ukaz portugalskega kralja truplo in je najde še vedno presno. Sušiti se je začelo še le v zadnjem času.

Njegovo desno roko so l. 1615 odločili od trupla in prenesli iz Goe v Evropo v cerkev oo. Jezusove družbe

v Rimu. O tem se pripovedujejo te-le okolnosti: Ko so izvoljeni redovniki iz pokorščine pristopili, da bi roko odsekali, začutili so v cerkvi velik potres, da so s strahom odstopili. Ko so vdrugič pristopili, so tako-le molili: Frančišek, ti si bil v življenju vedno pokoren, daj nam tudi sedaj iz nebes prekrasen zgled pokorščine in dovoli, da odločimo roko od trupla, da razveselimo Evropo, ki je zavidna Indiji za predragoceni zaklad.

Nato je pogumen brat roko odsekal in še takrat so se pokazale kapljice žive krvi. Vseh šest patrov pa, ki so bili navzoči pri odseku, je umrlo še tisto leto in pogumni brat, ki je roko odsekal, je postal slep in bil slep do smrti. Tako pripovedka.

Nekoliko svetih ostankov sv. Frančiška so prenesli l. 1680 tudi v jezuitsko cerkev v Lucern, kjer ga goreče častijo za svojega patrona. Tudi mesto Gorica je posvečeno sv. Frančišku Ksaverskemu. Lansko leto so njegovo desno roko nosili v sprevedih po vseh velikih mestih v Evropi. Ta sreča je zadela tudi Gorico in Trst.

Sv. Frančišek je bil mož molitve in mož dela — pravi zgled žrtvujočega se prosvetnega krščanskega delavca. Podučil in krstil je do 700.000 ajdov, spreobrnil veliko hudobnih kristjanov in obudil 25 mrtvih v življenje. Mož, ki se je zavoljo Boga popolnoma odpovedal svetu in posvetni časti, je dosegel, da ga v Bogu ves svet časti in slavi...

Takih zgledov potrebuje moderni materialistični in sebični svet.

Frančišek, dvigni roko nad mlačno in spečo Evropo, da se vzdramimo za nadaljevanje tvojega prosvetnega misijonskega dela mej poganskimi narodi!

Njegovo desno roko so l. 1615. odločili od trupla in prenesli iz Goe v Evropo v cerkev oo. Jezusove družbe v Rimu....

